

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2005

Kristina Sibbmark

RAPPORT 2006:13

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Näringsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra: utvärdering av arbetsmarknadspolitiskt motiverade åtgärder, studier av arbetsmarknadens funktionssätt och utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet. Förutom forskning arbetar IFAU med att: sprida kunskap om institutets verksamhet genom publikationer, seminarier, kurser, workshops och konferenser; påverka datainsamling och göra data lättillgängliga för forskare runt om i landet.

IFAU delar även ut anslag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Anslagen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om anslag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid myndigheten finns en traditionell styrelse bestående av en ordförande, institutets chef och åtta andra ledamöter. Styrelsen har bl a som uppgift att besluta över beviljandet av externa anslag samt ge synpunkter på verksamheten. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagsarsidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2005

av

Kristina Sibbmark*

2006-11-20

* Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU), Box 513, 751 20 Uppsala. E-post: kristina.sibbmark@ifau.uu.se, tfn: 018-471 70 92. Tack till Ingemar Svenson, Ams, och de tjänstemän på Näringsdepartementet, Arbetsmarknadsenheten, som hjälpt till att faktagranska innehållet.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet.....	6
3	Arbetsmarknadspolitikens uppgift och mål	9
3.1	Arbetsmarknadsverkets uppgifter.....	9
3.2	Mål för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten	10
3.2.1	2005 års budgetproposition	10
3.2.2	2005 års regleringsbrev	11
4	Den offentliga arbetsförmedlingen.....	13
4.1	Service till arbetssökande	13
4.2	De arbetssökandes skyldigheter.....	15
4.3	Service till arbetsgivare	16
4.4	Skyldigheter för arbetsgivare.....	18
5	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet.....	19
5.1	Arbetslöshetsförsäkring	19
5.2	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	23
6	Arbetsmarknadspolitiska program och stöd	23
6.1	Arbetsmarknadspolitiska program.....	24
6.1.1	Aktivitetsgarantin	26
6.1.2	Arbetsmarknadsutbildning.....	27
6.1.3	Arbetspraktik	29
6.1.4	Förberedande insatser	30
6.1.5	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	31
6.1.6	Stöd till start av näringsverksamhet.....	33
6.1.7	Ungdomsinsatser	33
6.2	Anställningsstöd	35
6.2.1	Allmänt anställningsstöd	36
6.2.2	Anställningsstöd för långtidssjukskrivna.....	37
6.2.3	Förstärkt anställningsstöd.....	38
6.2.4	Särskilt anställningsstöd	39
6.3	Övriga stöd och insatser	39
6.3.1	Arbetsplatsintroduktion	39
6.3.2	Flyttningsbidrag.....	40
7	Särskilda program och stöd för arbetshandikappade	42

7.1	Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.....	43
7.1.1	Lönebidrag.....	43
7.1.2	Skyddat arbete	45
7.1.3	Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen	48
7.1.4	Stöd till personligt biträde	48
7.1.5	Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS).....	49
7.1.6	Särskilda insatser för syn- och hörselskadade	49
7.1.7	Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	50
8	Europeiska socialfonden.....	51
8.1	Programperioden 2000–06	51
9	Viktiga förändringar under 2005	53
9.1	Arbetsmarknadspolitiska program och stöd	53
9.1.1	Arbetsmarknadspolitiska program.....	53
9.1.2	Anställningsstöd	54
9.1.3	Övriga stöd	54
9.2	Särskilda program och stöd för arbetshandikappade	55
	Referenser	56

1 Inledning

Den här rapporten ger en översikt över den svenska arbetsmarknadspolitiken under 2005: dess organisation, verksamhet, mål och medel. Översikten ges ut årsvis av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU).

Rapporten inleds med en beskrivning av arbetsmarknadsmyndigheternas organisation, uppgifter och mål (*avsnitt 2–3*). Därefter följer en redogörelse för den service den offentliga arbetsförmedlingen kan erbjuda arbetssökande respektive arbetsgivare (*avsnitt 4*). *Avsnitt 5–7* behandlar arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden. *Avsnitt 5* innehåller också en kortfattad beskrivning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

De regler som beskrivs i rapporten var gällande vid utgången av 2005 och avsnittsindelningen följer i princip anslagen i budgetpropositionen, med hänvisning till utgiftsområde och anslag. Den som vill söka mer information kan studera de lagar och förordningar som refereras. Ytterligare information finns även i Arbetsmarknadsstyrelsens (Ams) allmänna råd om hur förordningarna bör tillämpas samt i Ams föreskrifter för respektive åtgärd. *Avsnitt 8* beskriver hur medel från den Europeiska socialfonden användes under den aktuella programperioden. Avslutningsvis sammanfattas de viktiga förändringar som gjorts under 2005 i *avsnitt 9*.

I bilagorna presenteras den offentliga arbetsförmedlingens sökandekategorier (på både svenska och engelska), månadsvis statistik över antalet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program under år 2005 samt använda medel till arbetsmarknadspolitiska program och stöd under år 2005.

2 Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet¹

De arbetsmarknadspolitiska myndigheterna lyder under Näringsdepartementet och ska verkställa riksdagens och regeringens beslut i arbetsmarknadspolitiska frågor.

Arbetsmarknadsverket

Arbetsmarknadsverket (AMV) svarar för huvuddelen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landet. AMV omfattar Arbetsmarknadsstyrelsen (Ams) och en länsarbetsnämnd i varje län.² I länsarbetsnämnderna ingår bl a den offentliga arbetsförmedlingen. AMV:s uppgifter beskrivs närmare i *avsnitt 3.1*.

Arbetsmarknadsstyrelsen

Ams är central förvaltningsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor och chefsmyndighet för länsarbetsnämnderna. Ams har till uppgift att leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landet och se till att den bedrivs effektivt. Myndigheten ska sätta upp mål och riktlinjer för verksamheten vid respektive länsarbetsnämnd, fördela de ekonomiska och andra resurser som står till AMV:s förfogande och följa upp och utvärdera resultatet av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Föreskrifter och andra beslut som behövs för att uppnå samordning, rationaliseringar och enhetlighet inom AMV ska också meddelas av Ams.

Ams leds av en styrelse (med fullt ansvar), som ansvarar för verksamheten. I styrelsen ingår bl a generaldirektören, som har till uppgift att ansvara för den löpande verksamheten och leda denna enligt styrelsens direktiv och riktlinjer.

¹ Detta avsnitt baseras i huvudsak på förordning (2001:623) med instruktion för Arbetsmarknadsverket och berör främst de områden som regleras i denna förordning. Det finns dock fler samverkansgrupper med olika aktörer på arbetsmarknaden än vad som styrs av förordningen och detta avsnitt ger inte en helt fullständig bild av AMV:s organisation.

² Enligt lagen (1997:1144) om försöksverksamhet med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län utför länsstyrelsen i Gotlands län under tiden 980101–061231 de uppgifter som länsarbetsnämnden ska utföra.

Den *rådgivande nämnden* behandlar frågor om den offentliga arbetsförmedlingens organisation, verksamhet och utveckling. Nämnden består av representanter för parterna på arbetsmarknaden. *Kulturarbetsdelegationen* och *centrala delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering* har en rådgivande funktion och ska bl a följa och stödja utvecklingen av åtgärder som kan förbättra förhållandena på arbetsmarknaden för kulturarbetare respektive funktionshindrade. *Arbetslöshetsförsäkringsdelegationen* har till uppgift att följa utvecklingen av arbetslöshetsersättningen. Ams kan överlåta åt den att besluta i principiella ärenden om arbetslöshetskassor. *Personalansvarsnämnden* prövar frågor om disciplinansvar, uppsägningar av personliga skäl, åtalsanmälan och avstängning av personal för anställda inom AMV.

Länsarbetsnämnden

Länsarbetsnämnden lyder under Ams och är länsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor. Nämnden ska leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i länet och se till att den bedrivs effektivt. Den ska även hjälpa Ams i dess verksamhet i totalförsvaret.

Länsarbetsnämnden leds av länsarbetsdirektören som är chef för myndigheten. Vid nämnden finns en styrelse (med begränsat ansvar) och en regional delegation för arbetslivsinriktad rehabilitering. Dessutom bör det finnas en arbetsmarknadsnämnd i varje kommun. Inom länsarbetsnämnden finns även den offentliga arbetsförmedlingen. I övrigt fastställer nämnden själv verksamhetens närmare organisation.

Delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering är rådgivande och ska bl a följa och stödja utvecklingen av anställningsfrämjande insatser för funktionshindrade i länet. I delegationen ska det finnas företrädare för arbetsmarknadens parter och handikapporganisationer. *Arbetsmarknadsnämnden* är ett samarbetsorgan som ska medverka till att den arbetsmarknadspolitiska verksamheten utformats utifrån lokala förutsättningar och behov. Nämnden ska bl a medverka till att målen för den nationella arbetsmarknadspolitiken uppnås, ansvara för kvaliteten i ungdomsinsatserna, medverka till att finna former och skapa utrymme för aktivitetsgarantin samt mobilisera det lokala arbetsmarknadsutbudet. I Arbetsmarknadsnämnden ingår företrädare för länsarbetsnämnden, arbetsförmedlingen, kommunen, det lokala näringslivet och lokala arbetstagarorganisationer.

Den offentliga arbetsförmedlingen³

Länsarbetsnämnden svarar för den offentliga arbetsförmedlingen. Huvudregeln är att det bör finnas minst en arbetsförmedling i varje kommun. Vid vissa länsarbetsnämnder finns dessutom, efter Ams bestämmande, verksamheter med bl a kulturarbetsförmedling, sjöarbetsförmedling och vissa särskilda resurser för arbetslivsinriktad rehabilitering. På många större orter finns förmedlingar som riktar sig till särskilda yrkesgrupper.

Arbetsförmedlingen har tre kärnuppgifter: att sammanföra arbetssökande och arbetsgivare (matcha), att utbilda och att aktivera. Förutom den platsförmedlande verksamheten erbjuder förmedlingarna också vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och förmedling av arbetsmarknadspolitiska program. Dessutom kontrollerar man att personer som får arbetslöshetsersättning står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete. Arbetsförmedlingens verksamhet beskrivs mer utförligt i *avsnitt 4*.

Arbetslivstjänster⁴

Arbetslivstjänster är en självständig resultatenhet inom Ams. Arbetslivstjänster arbetar som konsulter till näringsliv och offentlig sektor inom områdena arbetslivsinriktad rehabilitering, omställning, personal- och organisationsutveckling samt urval vid rekrytering.

³ Utöver förordning (2001:623) med instruktion för AMV baseras detta stycke på Ams (2006a) och Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSF 2004:6) om arbetsförmedlingens organisation.

⁴ Ams (2005i). Den 1 januari 2006 slås Arbetslivstjänster samman med Samhall Resurs AB och bildar Arbetslivsresurs.

3 Arbetsmarknadspolitikens uppgift och mål

Arbetsmarknadsverkets uppgifter och mål sätts både för längre perioder och årsvis. I detta avsnitt redogörs först för de grundläggande uppgifter som ska utföras och sedan för de mål som sattes upp för budgetåret 2005.

3.1 Arbetsmarknadsverkets uppgifter

I förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten anges vilka uppgifter AMV har tilldelats.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter är att:

- effektivt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft,
- främja sysselsättning och kompetensutveckling för arbetslösa personer på en effektiv och flexibel arbetsmarknad,
- underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden,
- motverka långa tider utan reguljärt arbete, samt
- motverka en könsuppdelad arbetsmarknad och på andra sätt bidra till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt till ökad mångfald i arbetslivet.

Verksamheten ska utformas så att:

- den stärker den enskildes möjligheter att få behålla ett reguljärt arbete som så nära som möjligt ansluter till hans eller hennes förutsättningar och önskemål,
- den inte snedvrider konkurrensförutsättningarna för annan verksamhet,
- risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt,
- den anpassas till skilda förutsättningar och behov i olika delar av landet,
- den är förenlig med målen för ett ekologiskt hållbart Sverige.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bedrivs i form av platsförmedling, vägledning, arbetsmarknadspolitiska program, arbetsplatsintroduktion, arbetslivsriktad rehabilitering, arbetslivstjänster och vissa anställningsfrämjande

åtgärder. Verksamheten omfattar även frågor om arbetstillstånd, arbetslöshetsförsäkringen, totalförsvaret och byggnadstillstånd mm.

3.2 Mål för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Varje år sätter regeringen upp mål för arbetsmarknadspolitiken i den budgetproposition som lämnas till riksdagen. Målen konkretiseras sedan i regeringens regleringsbrev till AMV.

3.2.1 2005 års budgetproposition

Målet för arbetsmarknadspolitiken är att den ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad. Tillsammans med övrig politik ska den bidra till att uppnå målet för den ekonomiska politiken: full sysselsättning och ökat välstånd genom god och uthållig ekonomisk tillväxt.

Grunden för arbetsmarknadspolitiken är platsförmedling. Insatser ska vara tydligt inriktade mot platsförmedling, att motverka brist på arbetskraft samt innehålla åtgärder för de personer som har svårast att få ett arbete. Regeringen framhåller särskilt ett stort arbetsutbud, d v s ett högt arbetskraftsdeltagande och ett stort antal arbetade timmar som en viktig grund för finansieringen av välfärdstjänster. Målet är att sysselsättningen för personer mellan 20–64 år ska uppgå till 80 procent. Den öppna arbetslösheten ska pressas tillbaka mot 4 procent.

Arbetet med att ge arbetsmarknadspolitiken en mer tillväxtorienterad inriktning ska koncentreras till sju områden:

- Fortsatt effektivisering och förbättring av styrningen av arbetsmarknadspolitiken.
- Åtgärder för att hålla uppe och öka arbetskraftsutbudet.
- Förbättrad integration för invandrare på arbetsmarknaden.
- Insatser för att få långtidssjukskrivna i arbete.
- Anpassning av arbetsmarknadsutbildningen till kraven på arbetsmarknaden.
- Åtgärder för att främja arbetskraftens rörlighet.
- Säkerställande av arbetslöshetsförsäkringens legitimitet.

3.2.2 2005 års regleringsbrev

I regeringens regleringsbrev anges varje år ett antal mål för AMV:s verksamhet. För 2005 fördelas målen över två verksamhetsområden, förmedlingsverksamhet respektive programverksamhet, som vardera innehåller två verksamhetsgrenar.⁵

Verksamhetsområde 1 – Förmedlingsverksamhet

Målen för förmedlingsverksamheten är att den ska bidra till att förkorta arbetslöshetstiden för de arbetssökande samt vakanstiden för otillsatta platser. Förmedlingsverksamheten ska också säkerställa arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring. Verksamhetsområdet innehåller två verksamhetsgrenar: ”Matchning på arbetsmarknaden” och ”Stöd till dem som har det svårast på arbetsmarknaden”.

Matchning på arbetsmarknaden

Mål 1: Korta arbetslöshetstiden för kvinnor och män.

Arbetslösa kvinnor och män som har svårt att få arbete ska få hjälp från arbetsförmedlingen. Insatserna ska främja ett snabbt tillträde till arbetsmarknaden med särskild uppmärksamhet på ungdomar, flyktingar och personer med utländsk bakgrund. Interlokal matchning ska främjas vid bristande lokal efterfrågan på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens insatser ska bidra till att deltids-, tim-, och säsongarbetslösheten minskar. Kvinnor och män som har rätt till arbetslöshetsersättning ska söka arbete aktivt, även då de deltar i ett program. Insatser ska göras för att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden. Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska prioriteras.⁶

Mål 2: Korta vakanstiden för lediga arbeten.

Arbetsförmedlingen ska erbjuda tjänster som bidrar till att snabbt sammanföra arbetsgivare med lediga arbeten och arbetssökande kvinnor och män. Arbetsgivare som anmäler ledigt arbete utan ansökningstid och som kan tillträdas omedelbart vid anmälningstillfället ska särskilt uppmärksammas. Den interlokala

⁵ I budgetpropositionen finns ytterligare ett verksamhetsområde: Verksamhetstillsyn, kontroll och uppföljning.

⁶ Jämfört med föregående år har skrivelsen om interlokal matchning tillkommit.

matchningen ska utvecklas framför allt i de fall då platserna inte kan tillsättas med lokala arbetssökande. Arbetssökande ska stimuleras att vara aktivt arbetsökande till lämpligt arbete och de arbetsmarknadspolitiska programmen ska bidra till att motverka brist på arbetskraft.

Stöd till dem som har det svårast på arbetsmarknaden

Mål 1: Antalet arbetssökande kvinnor och män med svag förankring på arbetsmarknaden som får ett varaktigt och osubventionerat arbete ska öka jämfört med föregående år.

Mål 2: Andelen övergångar från lönebidrag till osubventionerat arbete ska öka för kvinnor och män jämfört med föregående år.⁷

Arbetsförmedlingen ska prioritera dem som har svårt att få ett arbete och dem som har varit utan arbete under lång tid. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot kvinnor och män i grupperna arbetslösa ungdomar, arbetshandikappade och personer med utländsk bakgrund.

Verksamhetsområde 2 – Programverksamhet

De arbetsmarknadspolitiska programmen ska öka möjligheten för arbetsökande att få arbete samt motverka brist på arbetskraft. Verksamhetsområdet innehåller två verksamhetsgrenar: ”Kompetenshöjande insatser” och ”Avgiftsfinansierad verksamhet Arbetslivstjänster, Aske kursgård och tjänsteexport”.

Kompetenshöjande insatser

Mål: Andelen kvinnor och män som får ett arbete efter avslutat arbetsmarknadspolitiskt program ska öka jämfört med föregående år.

Samtliga program ska vara inriktade mot arbete. Förberedande och vägledande insatser ska ingå som en del i processen mot ett arbete. Arbetsmarknadsutbildningen ska bedrivas med yrkesrelevans inom områden där efterfrågan på utbildning inte kan tillgodoses på annat sätt. Arbetsmarknadsutbildningen ska bidra till att öka möjligheten för arbetslösa att få ett arbete samt motverka brist på arbetskraft. Programverksamheten ska bidra till att minska den könssegregerade arbetsmarknaden. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot kvinnor och

⁷ Föregående år låg detta mål under verksamhetsgrenen ”Matchning på arbetsmarknaden”.

män i grupperna arbetslösa ungdomar, arbetshandikappade samt personer med utländsk bakgrund.

Avgiftsfinansierad verksamhet Arbetslivstjänster, Aske kursgård och tjänsteexport

Mål: Arbetslivstjänster ska medverka till att kvinnor och män som står utanför arbetslivet ska kunna återgå till sitt tidigare arbete eller få ett annat arbete.

4 Den offentliga arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen finns representerad över hela landet. Arbetsförmedlingens tjänster ska vara tillgängliga genom de tre servicevägarna Internet, Kundtjänst (genom telefonservice i vissa län⁸) och lokal arbetsförmedling.⁹ På större orter finns särskilda förmedlingar som inriktar sig på att ge service till vissa yrkesgrupper. På en del orter finns också specialförmedlingarna *Kultur* och *Sjöfart* (även om deras verksamhet är rikstäckande). Utöver platsförmedlande verksamhet bedriver arbetsförmedlingen bl a vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och förmedling av arbetsmarknadspolitiska program. I förmedlingens uppgifter ingår också att kontrollera att de arbetslösa står till arbetsmarknadens förfogande och därigenom har rätt till arbetslöshetsersättning. Arbetsförmedlingen vänder sig inte enbart till arbetslösa utan även till anställda som vill byta arbete. Förmedlingen erbjuder också rekryterings- och förmedlingsservice till arbetsgivare.

4.1 Service till arbetssökande¹⁰

På arbetsförmedlingen kan personer som söker arbete få information om lediga platser genom ett antal olika kanaler. Lediga tjänster annonseras ut på arbetsförmedlingens anslagstavla, i tidningen *Platsjournalen* samt i Internettjänsten *Platsbanken*. I Platsbanken kan arbetssökande söka efter lediga platser kommunvis, yrkesvis, företagsvis eller genom att skapa en egen sökprofil. Det går även att söka efter sommarjobb, utlandsarbeten och uppdrag för egenföreta-

⁸ Finns nationellt under 2006.

⁹ Arbetsmarknadsverkets administrativa föreskrifter (AMSF 2004:6) om arbetsförmedlingens organisation.

¹⁰ Då inget annat anges baseras avsnittet på Ams (2005a), (2005f) samt Runesson (2004).

gare.¹¹ Genom arbetsförmedlingens hemsida kan arbetssökande också få råd och hjälp med hur de kan gå tillväga för att söka och hitta jobb.

I databasen *Mitt CV* kan personer som söker arbete presentera sin kompetens och sina meriter för arbetsgivare som söker efter personal. *Vikariepoolen* är motsvarande databas för personer som söker tillfälliga jobb. I *Kultur- och Nöjesbanken* kan professionella artister presentera sitt utbud av kultur- och underhållningsprogram. Ytterligare en Internet-databas där arbetssökande kan marknadsföra sig är *Bildbanken* där uppdragssökande konstnärer har möjlighet att presentera referensbilder och meriter. Personer som är intresserade av att arbeta i något annat EU/EES-land kan lägga in sitt CV och söka efter arbete i de europeiska databaserna *Eures CV* respektive *Job- Search*.

Varje ny arbetssökande vid arbetsförmedlingen ska erbjudas individuell tid för att redogöra för sina meriter, förutsättningar och behov.¹² Vid inskrivningen kan den sökande specificera sina önskemål om arbete och en sökprofil läggs in i arbetsförmedlingens informationssystem. De registrerade uppgifterna används sedan på förmedlingen när man letar personer till lediga arbeten. Senast tre månader¹³ från det att en arbetslös anmäler sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen ska en individuell handlingsplan upprättas.¹⁴ Handlingsplanen, som ska upprättas tillsammans med den sökande, ska ange vilka aktiviteter som är aktuella för att han eller hon så snabbt som möjligt ska få ett arbete. Den ska också beskriva ansvarsfördelningen mellan den sökande och förmedlingen. För sökande som uppbär arbetslöshetsersättning ska handlingsplanen också ge vägledning om vad som är att betrakta som lämpligt arbete. Handlingsplanen ska alltid vara aktuell. En ny plan ska upprättas senast inom sex månader om den sökande fortfarande är aktuell hos förmedlingen.¹⁵

¹¹ Det bör nämnas att alla vakanser som anmäls till arbetsförmedlingen inte offentliggörs, då arbetsgivaren kan välja att anmäla vakansen utan att få den utannonserad.

¹² Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSFS 2005:4) om handläggning av arbetsförmedlingsärenden.

¹³ För ungdomar under 25 år bör handlingsplanen upprättas väsentligt tidigare.

¹⁴ Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

¹⁵ Ams (2006b) och Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter (AMSFS 2004:11) om individuella handlingsplaner.

Arbetsförmedlingens vägledningsservice syftar till att hjälpa arbetssökande att utifrån egna förutsättningar och arbetsmarknadens behov, göra ett övervägt val av arbete eller utbildning. Tjänsten omfattar bland annat yrkes- och utbildningsinformation, studiebesök och vägledningssamtal. I vissa fall kan det även vara aktuellt med praktik eller förberedande utbildning för att underlätta yrkesvalet.¹⁶ Information om olika yrken, utbildningar och arbetsmarknadspolitiska program finns tillgänglig på arbetsförmedlingen och förmedlingens hemsida där den sökande själv kan göra exempelvis ett intressetest.

Arbetslivsinriktad rehabilitering är ett samlingsbegrepp för olika tjänster som riktar sig till arbetssökande med arbetshandikapp, nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller med andra särskilda svårigheter på arbetsmarknaden. Många rehabiliteringstjänster kan erbjudas lokalt vid arbetsförmedlingen. Sådana tjänster är t ex kartläggning/utredning, fördjupad vägledning, sökandeariktad platsförmedling, arbetsprövning och särskilda arbetsmarknadspolitiska program för arbetshandikappade (se *avsnitt 7*). Specialtjänster som erbjuds i något mindre utsträckning är bl a bedömning av sökandes arbetsförmåga, arbetsplatsanpassning/arbetshjälpmedel och specialistutredningar, exempelvis arbetspsykologiska utredningar.¹⁷ Vissa län har i uppdrag att ge särskild service till synskadade, hörselskadade/döva samt arbetssökande med grava rörelsehinder. Resurser för sökande med dyslexi eller med psykiska, intellektuella eller socialmedicinska arbetshandikapp finns i samtliga län.

De arbetsmarknadspolitiska program och stöd till arbetssökande med eller utan arbetshinder som arbetsförmedlingen förfogar över beskrivs i *avsnitt 6*. I nästa avsnitt och i *avsnitt 5* finns information om arbetslöshetsförsäkringen och vilka villkor som gäller för rätten till ersättning.

4.2 De arbetssökandes skyldigheter¹⁸

Den platsinformation som publiceras är tillgänglig för alla arbetssökande, men för att få tillgång till arbetsförmedlingens service i sin helhet krävs inskrivning. Inskrivning är t ex obligatorisk för den som önskar delta i någon form av ar-

¹⁶ Ams (2005a) och (2005b).

¹⁷ Ams (2005c).

¹⁸ Ams (2005d), Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSFS 2005:4) om handläggning av arbetsförmedlingsärenden och Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring samt Runesson (2004).

betsmarknadspolitiskt program. Personer som får eller vill ha arbetslöshetsförsäkring måste också vara inskrivna vid arbetsförmedlingen.

Om en arbetssökande *anvisas* ett lämpligt arbete innebär detta att personen ska söka jobbet, annars riskerar han eller hon att få arbetslöshetsersättningen ned-satt. Det samma gäller vid en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Anvisningsförfarandet måste dock uppfylla vissa formella krav på grund av de ekonomiska konsekvenser det kan medföra att avvisa en plats. Den sökande måste få klart för sig att det rör sig om en faktisk anvisning och inte om något allmänt förslag. Det är alltså inte tillräckligt att uppmärksamma den sökande på en annons eller lämna ut Platsjournalen. För att kunna ta ställning till erbjudandet ska den sökande få information om arbetsuppgifter, anställningens varaktighet, kommunikationer, arbetstider, kollektivavtal samt lön och andra anställningsförmåner. Sökande som begär det, ska ges skäligen betänketid för att ta ställning till ett anvisat arbete eller program.

Om en sökande som får eller begär arbetslöshetsförsäkring avvisar en anvisning eller ett erbjudande om lämpligt arbete eller program, eller på annat sätt vållar att en anställning inte kommer till stånd, ska arbetsförmedlingen under-rätta arbetslöshetskassan. Det samma gäller om personen inte medverkar till att upprätta en individuell handlingsplan, lämnar förmedlingen eller på annat sätt hindrar förmedlaren från att göra en fullständig anvisning. Om det blivit känt för förmedlingen att den sökande frivilligt och utan godtagbar anledning lämnat en anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande ska även det rapporteras, likaså om personen uppträder så att det finns anledning för förmedlaren att tro att sökande inte vill eller kan ta något arbete. De förhållanden som nämnts ovan ska föranleda en särskild prövning av den sökandes rätt till ersättning.

Om en sökande inte kommer till arbetsförmedlingen på avtalad tid ska en av-anmälan göras till arbetslöshetskassan.

4.3 Service till arbetsgivare¹⁹

Arbetsgivare kan genom arbetsförmedlingen få lediga tjänster utannonserade på förmedlingens anslagstavlor, i tidningen *Platsjournalen* och i Internettjän-

¹⁹ Avsnittet baseras på Ams (2003a) (2005e) (2006c).

ten *Platsbanken*. I *Platsbanken* finns även möjlighet att lägga in en presentation av arbetsplatsen. Med hjälp av tjänsten *Annonsera direkt* kan arbetsgivare publicera, ändra och ta bort sina annonser i *Platsbanken*. AMV godkänner annonserna före publicering och kontrollerar bl a att de inte är diskriminerande eller oetiska.

Arbetsgivare kan söka efter nya medarbetare i databasen *Sök CV*, där det finns presentationer av arbetssökande inom alla yrkesområden. Personer som söker arbete kan själva registrera sig i databasen och behöver därmed inte vara inskrivna som arbetssökande vid arbetsförmedlingen. De som behöver tillfällig personal kan söka i *Vikariepoolen*, vilken är uppbyggd i olika grupper för särskilda yrkeskategorier och geografiska områden. De arbetssökande som finns i poolen måste aktualisera sin registrering en gång per dygn; det garanterar att de kan ta arbete direkt. I *Bildbanken* kan den som är i behov av konstnärlig kompetens söka professionella utövare inom konst- och designområdet. Uppdragsgivare kan söka bland bild-, film- och ljudpresentationer. *Kultur- och Nöjesbanken* är en liknande databas med artister med olika kultur- och nöjesprogram. För arbetsgivare som vill rekrytera personal från andra EU/EES-länder finns möjlighet att söka efter personal i den gemensamma europeiska CV-databasen *Eures CV-Search*.

Arbetsförmedlingen kan hjälpa arbetsgivare att bedöma förutsättningarna för en rekrytering utifrån tillgången på arbetskraft och vid behov ge förslag på lämpliga sökande och alternativa rekryteringslösningar. Inom branscher och yrkesområden där det råder brist på arbetskraft kan arbetsförmedlingen ordna arbetsmarknadsutbildningar. Om arbetsgivaren vill anställa en person med nedsett arbetsförmåga finns möjligheter till vissa stöd (se *avsnitt 7*). Stöd kan i vissa fall också bli aktuellt vid anställning av en person med lång inskrivningstid på arbetsförmedlingen (se *avsnitt 6.2*).

4.4 Skyldigheter för arbetsgivare²⁰

Enligt lagen om allmän platsanmälan (1976:157) är arbetsgivare skyldiga att anmäla lediga platser till arbetsförmedlingen. Den som underlåter att anmäla ledig plats till arbetsförmedlingen riskerar böter. Lagen gäller inte vid anställning som är avsedd att vara i högst tio dagar, vid tillsättning av statlig tjänst²¹ eller lärar- eller skolledartjänster där avlöningsförmånerna fastställs under medverkan av regeringen eller gällande myndighet. Anmälningsskyldigheten gäller inte heller då arbetsgivaren avser att tillsätta tjänsten med arbetstagare som redan är anställd hos arbetsgivaren, en familjemedlem, en arbetstagare som ska ha företagsledande ställning eller en arbetstagare som enligt lag, annan författning eller kollektivavtal har företrädesrätt till anställningen. Skyldigheten gäller heller inte om anställningen förutsätter en viss politisk, religiös eller annan ideell inställning, om anställningen tillsätts genom ett valförfarande eller om arbetstagaren ska arbeta i arbetsgivarens hushåll. Arbetsgivaren har rätt att bestämma att en ledig plats ska ges begränsad publicering.

En anmälan om ledig plats ska innehålla uppgifter om arbetsgivarens namn, adress och telefonnummer, var arbetsplatsen ligger, arbetsuppgifter, kompetenskrav, avlöningsförmåner, arbetets varaktighet, arbetstider, tillträdestid och ansökningstid. Vid publicering av platser får köns- och åldersangivelser samt krav på kunskaper i svenska språket endast förekomma i särskilda fall.

När en plats som har anmälts till arbetsförmedlingen har blivit tillsatt eller av annan anledning inte längre är aktuell, ska arbetsgivaren anmäla detta till förmedlingen.

²⁰ Avsnittet baseras på lag (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen, förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen, Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSFS 2003:9) för länsarbetsnämnderna om lediga platser samt Ams (2005e).

²¹ För statliga tjänster finns istället förordning (1984:819) om statliga platsanmälningar.

5 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet återfinns i stadsbudgeten under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, anslag 22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslaget för budgetåret 2005 uppgår till 45,8 miljarder kronor. Av detta belopp beräknas 30,7 miljarder för bidrag till arbetslöshetsersättning, 10,7 miljarder kronor till aktivitetsstöd och 4,3 miljarder till statliga ålderspensionsavgifter.²² I detta avsnitt beskrivs regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen vid utgången av år 2005. Avsnittet innehåller också en kortfattad beskrivning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

5.1 Arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Beskrivning: Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. *Grundförsäkringen* gäller den som uppfyllt arbetsvillkoret eller studerandevillkoret (se nedan) men som inte är medlem i någon arbetslöshetskassa eller inte har varit med tillräckligt länge. *Inkomstbortfallsförsäkringen* gäller den som har varit medlem i en arbetslöshetskassa under minst tolv månader och som uppfyllt ett arbetsvillkor eller ett särskilt studerandevillkor under medlemstiden. Försäkringarna omfattar såväl arbetstagare som företagare. Beslut om arbetslöshetsersättning tas av arbetslöshetskassorna, vilka också betalar ut ersättningen.

Allmänna villkor: Rätt till ersättning vid arbetslöshet har en arbetssökande som: (i) är arbetsför och som kan arbeta minst tre timmar varje dag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan, (ii) är beredd att anta erbjudet lämpligt arbete (om godtagbart hinder inte anmälts), (iii) är anmäld som arbetssökande hos arbetsförmedlingen och besöker arbetsförmedlingen vid angivna tider, (iv) medverkar till att en individuell handlingsplan upprättas, och (v) aktivt söker men inte kan få ett lämpligt arbete. Ersättning lämnas inte till personer i utbildning eller

²² Regeringens proposition 2004/05:1.

som är permitterade utan lön, med undantag om det finns särskilda skäl. Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas tidigast den dag den arbetslöse fyller 20 år.

En företagare anses vara arbetslös när hans eller hennes personliga verksamhet i rörelsen har upphört annat än tillfälligt. Ersättning kan även lämnas vid tillfälligt uppehåll om uppehållet inte är av säsongskaraktär och om ingen verksamhet bedrivs. Detta är dock endast möjligt en gång per rörelse.

Ett erbjudet arbete ska anses lämpligt om det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen tagits skälig hänsyn till den sökandes förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden. Anställningsförmånerna och arbetsförhållandena ska också anses vara godtagbara.

Under de första 100 ersättningsdagarna får den sökande begränsa sig till att söka arbeten inom sitt yrke och inom närområdet, om det finns en lokal arbetsmarknad. Detta gäller dock inte den som påbörjar en ny ersättningsperiod i direkt anslutning till föregående period.

Villkor för medlemskap i en arbetslöshetskassa: Rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa har den som under sammanhängande period av fem veckor har förvärvsarbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka under minst fyra veckor och fortfarande arbetar i minst denna omfattning. Rätt till medlemskap har även den som är berättigad till ersättning enligt grundförsäkringen till följd av att han eller hon uppfyller ett studerandevillkor (se nedan).

Arbetsvillkor: Rätt till ersättning har den som, under de senaste tolv månaderna före arbetslösheten (ramtid), arbetat minst 70 timmar per månad i minst sex månader, alternativt 450 timmar under sex sammanhängande månader och då minst 45 timmar per månad. Med arbete avses även tid då den sökande har haft semester, avgångsvederlag eller varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av annan anledning än sjukdom, totalförsvarsplikt eller barns födelse. Totalförsvarsplikt och föräldraledighet kan i vissa fall jämställas med arbete om det behövs för att uppfylla arbetsvillkoret, dock under högst två månader tillsammans. Arbete som finansieras med särskilt anställningsstöd eller med stöd till start av näringsverksamhet räknas inte in i arbetsvillkoret. När ramtiden ska beräknas räknas inte tid då den sökande varit hindrad att arbeta av ett antal skäl,

som t ex sjukdom, viss utbildning, totalförsvarsplikt, vård av eget barn som inte har fyllt två år eller deltagande i vissa arbetsmarknadspolitiska program.

Studerandevillkor: En sökande har rätt till ersättning enligt grundförsäkringen utan att arbetsvillkoret är uppfyllt, om sökanden arbetat eller stått till arbetsmarknadens förfogande genom arbetsförmedlingen i minst 90 kalenderdagar under en ramtid av tio månader i anslutning till att han eller hon avslutat en utbildning. Utbildningen måste ha pågått på heltid, omfattat minst ett läsår och varit studiemedelsberättigande. Ramtiden kan förlängas vid exempelvis sjukdom, totalförsvarsplikt eller vård av eget barn som inte fyllt två år. För den som har avslutat en treårig gymnasieutbildning kan ramtiden förlängas fram till den dag han eller hon fyller 20 år.

Särskilt studerandevillkor: En sökande som deltagit i aktivitetsgarantin har rätt till ersättning utan att ha uppfyllt arbetsvillkoret, om han eller hon enligt överenskommelse i handlingsplanen lämnat garantin för studier och därefter avslutat en heltidsutbildning. Utbildningen måste ha omfattat minst ett år och varit berättigande till studiestöd. Om ersättningen i aktivitetsgarantin baseras på inkomstrelaterad ersättning har en sökande rätt till ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen. Dagpenning lämnas då med ett belopp som motsvarar vad som senast lämnades i aktivitetsstöd. I övriga fall utgår ersättning enligt grundförsäkringen. För att ha rätt till ersättning måste den sökande ansöka inom en ramtid av tio månader efter avslutade studier. Ramtiden kan förlängas vid t ex sjukdom, totalförsvarsplikt eller vård av eget barn som inte fyllt två år.

Ersättningstid: Arbetslöshetsförsäkring betalas ut under längst 300 dagar. Innan ersättningen betalas ut för första gången i perioden ska fem dagars karens fullgöras (*karensvillkor*). När ersättningsperioden löpt ut kan den förlängas med längst 300 dagar, om den sökande då inte uppfyller ett arbetsvillkor och inte heller enligt arbetsförmedlingen bör erbjudas aktiviteter i aktivitetsgarantin.

Om arbetslösheten upphör före ersättningsperiodens slut har den sökande rätt till ersättning under det återstående antalet dagar av perioden vid ny arbetslöshet, även om han eller hon då inte uppfyller arbets- och karensvillkoren. Den som deltagit i aktivitetsgarantin har dock inte rätt att återgå till en ersättningsperiod som föregått garantin. Sökanden har heller inte rätt till ersättning om en

sammanhängande tid av tolv månader har förflutit sedan ersättning senast lämnades ut. Tid då den sökande varit hindrad att arbeta på grund av exempelvis sjukdom eller totalförsvarsplikt räknas inte in i de tolv månaderna.

Om ersättningsperioden löpt ut men den sökande under perioden på nytt uppfyllt arbetsvillkoret lämnas ersättning ut under ytterligare en period. I detta fall måste karensvillkoret uppfyllas på nytt.

Ersättningens storlek: Ersättningen i grundförsäkringen är 320 kronor per dag för den som arbetat heltid eller uppfyller studerandevillkoret. Ersättningen i inkomstbortfallsförsäkringen är 80 procent av tidigare arbetsinkomst, dock lägst 320 och högst 680 kronor per dag. För den som har deltidarbetat ska det lägsta beloppet minskas proportionellt. Den som har haft en inkomst som vid 80 procents ersättning skulle överstiga 680 kronor per dag kan under de första 100 dagarna få ett förhöjt belopp om högst 730 kronor per dag. Ersättning betalas ut under högst fem dagar per kalendervecka.

Om den sökande, på grund av arbetslösheten, får fortlöpande ersättning från annan än arbetslöshetskassan, får ersättning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas och den aktuella ersättningen. För den som arbetar deltid eller har pension gäller särskilda regler.

Den som lämnat aktivitetsgarantin kan, vid arbetslöshet som inträffar inom tolv månader, få arbetslöshetsersättning motsvarande det belopp som lämnats som aktivitetsstöd under tiden i garantin (om det är fördelaktigt). Detta gäller under förutsättning att den sökande uppfyllt arbetsvillkoret med arbete som minst motsvarar hans eller hennes senaste arbetsutbud inom garantin.

Nedsättning av ersättning: Om en sökande avvisar ett erbjudet lämpligt arbete utan godtagbart skäl, eller genom sitt uppträdande vållar att anställningen inte kommer till stånd, sätts ersättningen ned med 25 procent i 40 ersättningsdagar. Om detta inträffar en andra gång under ersättningsperioden sätts ersättningen ned med 50 procent i ytterligare 40 dagar och vid en tredje gång har sökande inte rätt till ersättning förrän han eller hon uppfyllt ett nytt arbetsvillkor. Den tid inom vilken nedsättningen ska göras får inte överstiga 180 kalenderdagar från den dag då nedsättningen inleddes. Samma regler gäller vid avvisande av ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Avstängning från ersättning: En sökande som lämnat sitt arbete utan giltig anledning eller skiljts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande, ska stängas av från rätten till ersättning. Om arbetet sannolikt skulle ha varat i högst fem dagar, mer än fem dagar men högst tio dagar eller mer än tio dagas ska den som lämnat arbetet utan giltig anledning stängas av i 10, 20 respektive 45 ersättningsdagar. Om den sökande skiljts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande är avstängningstiden 20, 40 respektive 60 ersättningsdagar. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga 28, 56 respektive 112 kalenderdagar i det första fallet, och 56, 112 och 168 kalenderdagar i det senare. Om en sökande stängs av från ersättning en tredje gång inom samma ersättningsperiod har han eller hon inte rätt till ersättning förrän ett nytt arbetsvillkor uppfyllts. Reglerna om avstängning gäller även arbetsmarknadspolitiska program.

5.2 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen²³

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har i uppgift att utöva tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen och arbetslöshetskassorna. IAF ska kontrollera att arbetslöshetskassorna tillämpar ersättningsreglerna korrekt så att sökande behandlas rättssäkert och lika över hela landet. IAF ska också granska Arbetsmarknadsverket och att arbetsförmedlingen informerar om villkoren i arbetslöshetsförsäkringen och kontrollerar att de som ansöker om ersättning uppfyller dessa villkor. Granskningen ska innebära tillsyn över rutiner och handläggning av ärenden hos AMV som påverkar arbetslöshetsförsäkringen samt granska handläggningen då anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program återkallas. IAF för statens talan i domstol i mål som gäller arbetslöshetsförsäkringen.

6 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd

I stadsbudgeten finns anslagen för arbetsmarknadspolitiska program under utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, anslag 22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader. Bidrag till aktivitetsstöd, den ersättning som utgår till dem som deltar i program, återfinns under anslag 22:2 Bidrag till arbetslöshets-

²³ IAF (2005).

ersättning och aktivitetsstöd. Anslagen för de arbetsmarknadspolitiska programmen (exklusive aktivitetsstöd²⁴) för budgetåret 2005 uppgår till 4,5 miljarder kronor. I detta avsnitt beskrivs regelverket för de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden vid utgången av år 2005. Viktiga förändringar under året redovisas i *avsnitt 9*.

6.1 Arbetsmarknadspolitiska program

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Gemensamma regler för samtliga program²⁵

Syfte: Stärka den enskildes möjlighet att få eller behålla ett arbete.

Målgrupp: Programmen riktar sig till personer som är minst 20 år gamla och som är, eller riskerar att bli, arbetslösa och som söker arbete genom arbetsförmedlingen. Särskilda villkor finns för prova-på-platser, interpraktikstipendier, aktivitetsgarantin, ungdomsinsatser samt stöd till start av näringsverksamhet (se respektive program). Anvisningar²⁶ får göras även för personer som inte fyllt 20 år om anvisningen gäller unga handikappade, kommunala ungdomsprogram eller personer som får inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning.

Anvisning till arbetsmarknadsutbildning inom bristyrken kan göras för personer som har anställning även om de inte riskerar att bli arbetslösa eller söker arbete genom arbetsförmedlingen.

Villkor: En anvisning ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad. Det betyder att en anvisning endast får göras om den framstår som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan någon anvisas till program som är förlagt till en arbetsplats ska arbetsförmedlingen samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

²⁴ Anslaget för aktivitetsstöd uppgår till 10,7 miljarder, se *avsnitt 5*.

²⁵ Med undantag för projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning i form av friåret. För friåret gäller istället vad som anges i förordningen (2001:1300) om friåret.

²⁶ En anvisning till ett program innebär att den som anvisas erbjuds att ta del av programmet.

Tid i program: En anvisning ska omfatta verksamhet på heltid under en bestämd tidsperiod som får vara i längst sex månader. Endast om det finns särskilda skäl får verksamheten vara längre än sex månader eller avse verksamhet på deltid. Andra regler gäller för prova-på-platser, aktivitetsgarantin, ungdomsinsatser, arbetsmarknadsutbildning och stöd till start av näringsverksamhet (se respektive program).

För den som inte inställer sig vid programmets början (utan att anmäla giltigt förhinder), inte kan tillgodogöra sig programmet på ett tillfredsställande sätt, missköter sig eller avvisar ett erbjudande om lämpligt arbete utan godtagbara skäl kan anvisningen återkallas. För aktivitetsgarantin och ungdomsgarantin gäller särskilda regler om återkallelse.

Ersättning till deltagare: Ersättningen till dem som deltar i de arbetsmarknadspolitiska programmen kallas *aktivitetsstöd*. Den som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning eller är utförsäkrad får samma ersättning som vid arbetslöshet, dock lägst 320 kronor per dag. Även den som gör ett ferieuppehåll i sina heltidsstudier och tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program är berättigad till aktivitetsstöd, förutsatt att studierna föregåtts av sammanhängande heltidsarbete under minst fem månader samt att personen skulle ha uppfyllt arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen om studierna var avslutade. I annat fall utgår ersättning om 223 kronor per dag. För deltagare i ungdomsinsatserna gäller särskilda regler (se *avsnitt 6.1.7*). Till unga handikappade som deltagit i program under minst tolv månader lämnas aktivitetsstöd med lägst 475 kronor per dag.

Aktivitetsstöd betalas för högst fem dagar per kalendervecka och kan reduceras med andra inkomster som lämnas för samma tid. Om programmet inte pågår på heltid ska stödet minska i motsvarande utsträckning om det inte finns särskilda skäl mot det. I fråga om aktivitetsstöd ska hänsyn inte tas till sådan nedsättning av ersättning eller avstängning som beslutas enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Ersättning till deltagare vid resor m m: Kostnader för resor, logi, dubbelt boende och vissa andra kostnader ersätts om de överstiger 50 kronor och är nödvändiga för att någon ska kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program,

delta i arbetslivsinriktad rehabilitering eller genomgå utredning inför en anvisning.

Kostnader för dagliga resor får ersättas om de överstiger 300 kronor per månad eller kostnaden för normal dagpendling på orten. Den som inte reser dagligen får ersättas med skälig kostnad för en resa till och från platsen där han eller hon tar del av programmet, rehabiliteringen eller utredningen, och en hem- och återresa per månad. Kostnader för resor med egen bil får ersättas om det är motiverat att en resa görs med bil. Om det behövs för att en person med funktionshinder ska kunna resa, kan en närståendes kostnad för en hem- och återresa ersättas. Ersättning kan också vid behov lämnas för ledsagare. Den som har funktionshinder och tar del av ett program kan även få ersättning för resekostnader vid ett uppehåll i verksamheten som är längre än tio dagar, och för obligatoriska studieresor i Sverige eller till ett land inom Norden.

Kostnader för logi och merkostnader för dubbelt boende får ersättas med 110 kronor per dag, dock högst 2 400 kronor per månad, eller den faktiska kostnaden, om tiden på annan ort än hemorten är kortare än 30 dagar och kostnaden är skälig.

Kostnader för läkarundersökningar, sakkunnigutlåtanden, särskild utrustning samt utredning inför en anvisning får ersättas med den faktiska kostnaden.

6.1.1 Aktivitetsgarantin

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska aktiviteter. Dessa kan bestå av organiserade jobbsökaraktiviteter hos arbetsförmedlingen, aktiviteter som anordnas i samverkan mellan AMV och andra aktörer samt övriga arbetsmarknadspolitiska insatser som AMV förfogar över.

Arbetsförmedlingen ska upprätta en individuell handlingsplan i samråd med deltagaren. Handlingsplanen och vilka aktiviteter som planeras för individen ska omprövas regelbundet, dock minst en gång per år.

Syfte: Aktivitetsgarantin är till för att hjälpa dem som har det svårast att ta sig in på arbetsmarknaden.²⁷

Målgrupp: Aktivitetsgarantin riktar sig till dem som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen (d v s inte har haft ett arbete under de två senaste åren).

Tid i programmet: En heltidsaktivitet inom ramen för aktivitetsgarantin bör erbjudas senast inom 27 månader från att arbetslösheten inträdde. Deltagaren kan sedan vara kvar i programmet till han eller hon: (i) inom garantin uppfyllt arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen med arbete som minst motsvarar hans eller hennes senaste arbetsutbud inom aktivitetsgarantin, (ii) påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd, eller själv väljer att lämna garantin.

För den som missköter sig eller avvisar ett erbjudande om lämpligt arbete eller en annan insats inom garantin kan anvisningen till aktivitetsgarantin återkallas. För enskilda insatser inom garantin gäller de gemensamma reglerna om återkallelse (se *avsnitt 6.1*).

Om en anvisning till garantin har återkallats på grund av att deltagaren utan godtagbart skäl avvisat ett erbjudande om lämpligt arbete eller insats ska en ny anvisning göras om personen anmält sig till arbetsförmedlingen inom 60 kalenderdager efter återkallelsen samt efter återkallelsen varit inskriven vid förmedlingen under 45 dagar för vilka aktivitetsstöd skulle ha lämnats om återkallelsen inte gjorts.

Ersättning till anordnare av aktivitet: De aktörer som i samverkan med AMV anordnar verksamhet inom aktivitetsgarantin får ersättas för de merkostnader verksamheten orsakar, dock högst med 150 kronor per dag och deltagare.²⁸

6.1.2 Arbetsmarknadsutbildning

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1916.

²⁷ Ams (2006d).

²⁸ Regeringen (2005).

Beskrivning: Yrkesinriktad utbildning. Länsarbetsnämnden eller andra aktörer upphandlar utbildningen eller utnyttjar platser i det reguljära utbildningsväsendet.

Syfte: Utbildningen syftar till att underlätta för den enskilde att få eller behålla ett arbete samt motverka att det uppstår brist på arbetskraft på arbetsmarknaden.

Villkor: Reguljär utbildning på gymnasienivå får endast utnyttjas som arbetsmarknadsutbildning för långtidsinskrivna invandrare och personer som har ett arbetshandikapp. Reguljär utbildning på högskolenivå eller motsvarande får utnyttjas som arbetsmarknadsutbildning om den omfattar högst 40 veckor och inte är en del av en längre eftergymnasial utbildning.

Tid i programmet: Deltagande i arbetsmarknadsutbildning kan fortgå till dess att målet med utbildningen uppnåtts.

Bristyrkesutbildning för redan anställda

Introduktionsdatum: Försöksverksamhet under perioden 1 juli 2003 – 31 december 2005.

Beskrivning: Arbetsmarknadsutbildning inom bristyrkesområden.

Syfte: Syftet är att öka den yrkesmässiga rörligheten och på så sätt få fram personer med den kompetens som arbetsgivaren efterfrågar.²⁹

Målgrupp: Utbildningen riktar sig främst till personer med utländsk högskoleutbildning inom något bristyrkesområde, men som är överkvalificerade för nuvarande arbetsuppgifter. Utbildningen riktar sig också till andra anställda som vill utbildas inom ett bristyrke och som efter utbildningen antingen kommer att arbeta hos annan arbetsgivare eller hos samma arbetsgivare men med mer kvalificerade arbetsuppgifter.

Villkor: Ams bestämmer inom vilka bristyrkesområden anvisningar får göras. Anställda som arbetsgivaren efter avslutad utbildning kan erbjuda anställning

²⁹ Ams (2003b).

med mer kvalificerade arbetsuppgifter får endast anvisas om de får behålla lön och andra anställningsförmåner under utbildningen (i dessa fall utgår inget aktivitetsstöd).

6.1.3 Arbetspraktik

Introduktionsdatum: Arbetspraktik ersatte från och med den 1 januari 1999 arbetsintroduktion (API) och arbetslivsutveckling (ALU).

Beskrivning: Praktik på en arbetsplats. Praktiken kan pågå i maximalt sex månader.

Villkor: Arbetspraktik får anordnas av den som arbetsförmedlingen ingår överenskommelse med. Vid överenskommelsen ska förmedlingen särskilt verka för att risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt. I branscher där arbetet är säsongsbetonat får praktik endast genomföras om den är avsedd att omfatta en längre tidsperiod än den normala säsongen.

Innan en person anvisas till arbetspraktik ska anordnaren ha åtagit sig att betala ett finansieringsbidrag om 3 000 kronor per månad till staten. Reglerna är lika för alla arbetsgivare och undantag får endast göras för unga handikappade eller personer med arbetshandikapp, om praktiken sker i form av en prova-på-plats eller interpraktikstipendium (se nedan), för deltagare i aktivitetsgarantin eller om praktiken har vägledande syfte och pågår i maximalt åtta veckor.³⁰

Ersättning till anordnare av aktivitet: Ekonomiskt stöd för merkostnader som föranleds av praktiken får lämnas till ideella organisationer, samt statliga anordnare av arbetspraktik inom skogsvårds-, naturvårds- och kulturmiljöområdet.

Prova-på-platser och yrkeskompetensbedömning

Prova-på-platser är en form av praktik som riktar sig till personer med ingen eller begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot nyanlända invandrare som är nyinskrivna vid arbetsförmedlingen.

³⁰ Reglerna för finansieringsbidrag förändras 1 juli 2005. För en beskrivning av reglerna under första halvåret 2005 se Sibbmark & Runeson (2005).

Prova-på-platser är undantagna från finansieringsbidrag. Insatsen kan pågå i högst tre månader.³¹

Yrkesbedömning syftar till att ge personer med ingen eller begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv möjlighet att visa upp sina kunskaper och få en bedömning av dessa. Längsta tiden för yrkesbedömning är tre veckor men bedömningen kan också ske under endast ett par dagar.³²

Interpraktikstipendier³³

Interpraktik innebär att arbetslösa personer mellan 20 och 30 år kan få praktik på arbetsplatser utanför Sverige. Praktiken kan pågå i högst sex månader.³⁴ Stipendiet lämnar ersättning för resekostnad, uppehälle och försäkring till skäligt belopp beroende av kostnadsläget i landet där praktiken genomförs, dock högst 11 000 kronor per person i genomsnitt per månad.

6.1.4 Förberedande insatser

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.³⁵

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska insatser av vägledande, rehabiliterande eller orienterande karaktär för den som särskilt behöver förbereda sig för ett annat program eller arbete.

Insatserna kan bestå av:

- Aktiviteter inom ramen för vägledning och platsförmedling.
- Aktiviteter inom ramen för arbetslivsinriktad rehabilitering.
- Datortekverksamhet hos en kommun i form av utbildning och träning i datateknik i kombination med arbetsmarknadsinriktad verksamhet.
- Upphandlad utbildning av förberedande eller orienterande karaktär.
- Utbildning i svenska för invandrare (sfi) som en kommun finansierar.
- Utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom det reguljära utbildningsväsendet för deltagare i aktivitetsgarantin, långtidsinskrivna invandrare och arbetshandikappade.

³¹ Ams (2006e).

³² Ams (2006f).

³³ Ams (2006g).

³⁴ Fr o m 2006 kan praktiken pågå under högst fyra månader.

³⁵ De enskilda insatserna fanns dock tidigare.

Villkor: Utbildning i svenska för invandrare får inte användas som förberedande insats för nyanlända invandrare under den tid de deltar i kommunernas introduktionsprogram.

Tid i programmet: Inom ramen för aktivitetsgarantin får utbildning på grundskole- och gymnasienivå motsvara upp till tolv månaders heltidsstudier för personer som är 50 år och äldre och som saknar sådan utbildning. För långtidsinskrivna invandrare eller personer med arbetshandikapp får utbildningstiden vara längre än sex månader om det finns särskilda skäl, och oavsett om personerna deltar i aktivitetsgarantin eller inte. För övriga insatser gäller vad som framgår av de gemensamma reglerna, se *avsnitt 6.1*.

Utbildningsplatser vid folkhögskolor för arbetslösa ungdomar 20–24 år

Under perioden 15 augusti – 31 december 2006 kan personer som fyllt 20 men inte 25 år och som inte påbörjat eller fullföljt en gymnasieutbildning få utbildning vid en folkhögskola på grundskole- eller gymnasienivå som förberedande insats.

6.1.5 Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning

Introduktionsdatum: 1 januari 2001.

Beskrivning: Insatser som sker i samverkan mellan länsarbetsnämnd och andra aktörer på arbetsmarknaden och som inte anordnas inom ramen för övriga program, men som inte strider mot reglerna i andra program.

Villkor: Projektet ska vara förenligt med den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter (se *avsnitt 3.1*). Länsarbetsnämnden ska ingå en överenskommelse med den som ska samverka om ett projekt. Av överenskommelsen ska det framgå vad som är projektets syfte, dess innehåll, omfattning och finansiering, formerna för länsarbetsnämndens medverkan och avtalat projektstöd till den som i samverkan med länsarbetsnämnden anordnar projektet. Det ska också framgå hur projektet ska följas upp och utvärderas. Medel som avsätts till projektet får inte användas till försörjning av deltagarna. Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning får bedrivas i form av friår.

Friåret

Förordning (2001:1300) om friåret.

Introduktionsdatum: Friåret infördes på försök 2002 men finns nationellt från 2005.

Beskrivning: En arbetstagare får ledigt från sin anställning för personlig utveckling eller kompetensutveckling och istället anställs en arbetslös person hos arbetsgivaren.

Villkor: Arbetsförmedlingen får anvisa personer i mån av tillgång på medel. Den som vill vara ledig får anvisas om: (i) det finns en överenskommelse mellan arbetstagare och arbetsgivare om ledigheten, (ii) arbetstagaren har varit anställd hos arbetsgivaren under de senaste två åren och (iii) arbetsgivaren anställer en arbetslös person som är inskriven vid arbetsförmedlingen som vikarie. Den som anställs ska anställas med minst samma sysselsättningsgrad som den friårsledige har.

Om någon gör anspråk på företrädesrätt till anställning enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd får en anvisning inte göras. Anvisningen ska återkallas om den ledige efter överenskommelse med sin arbetsgivare återupptar arbetet eller tar anställning hos en annan arbetsgivare.

Tid i programmet: Anvisningen ska vara minst tre och längst tolv månader.

Ersättning till deltagare: Till friårslediga som vid arbetslöshet skulle ha varit berättigade till arbetslöshetsersättning lämnas aktivitetsstöd med 85 procent av det belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning, dock lägst 320 kronor per dag. Till övriga friårslediga lämnas aktivitetsstöd med 320 kronor per dag. Vikarierna får avtalsenlig lön.

Vägen in i arbetslivet³⁶

Under perioden 1 mars 2005 – 31 december 2006 kan arbetslösa ungdomar mellan 20 och 29 år få en individuellt anpassad programinsats vid en folkhögskola inom ramen för projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.

³⁶ Ams (2005 h).

6.1.6 Stöd till start av näringsverksamhet

Introduktionsdatum: 1 juli 1984.

Beskrivning: Aktivitetsstöd betalas för en företagares försörjning under inledningskedet av näringsverksamheten.

Målgrupp: Stödet riktar sig till personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och som bedöms ha goda förutsättningar att driva näringsverksamhet med tillfredsställande lönsamhet och som genom verksamheten kan få varaktig sysselsättning. Personer bosatta i sådant stödområde A eller B som avses i 2 § i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd får beviljas stöd utan att de är eller riskerar bli arbetslösa.

Villkor: Stöd till start av näringsverksamhet får inte lämnas till verksamheter inom jordbruk- och transportsektorn, undantag kan dock göras för taxiverksamhet. Stödet får inte snedvrida konkurrensförutsättningarna för annan verksamhet.³⁷

Arbetsförmedlingen bör inhämta upplysningar om den enskilde och dennes förutsättningar att driva näringsverksamhet innan den beslutar om stöd.

Tid i programmet: Stöd lämnas normalt under högst sex månader, men kan förlängas om det finns särskilda skäl. Stödet kan förlängas om det behövs p g a sjukdom eller för att myndighets tillstånd som behövs för verksamheten försejats.

6.1.7 Ungdomsinsatser

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska aktiviteter hos en kommun. Insatserna består av det kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin. Länsarbetsnämnden ska ta initiativ till överenskommelser där kommunerna åtar sig att anordna ungdomsinsatser. Ungdomsinsatserna ska inledas med vägledning och jobbsökaraktiviteter hos Arbetsförmedlingen. Ungdomar som är bosatta i kommuner som inte åtagit sig att anordna ungdomsinsatser, ska av länsarbetsnämnden erbjudas att ta del av vägled-

³⁷ Ams (2005g).

ningsinsatser och jobbsökaraktiviteter inom 90 dagar från den dag ungdomen anmälde sig som arbetssökande vid arbetsförmedlingen.

Syfte: Att förbättra ungdomars möjligheter till arbete och utbildning.

Villkor: Att kommun och arbetsförmedling har tecknat avtal om att kommunen ska bedriva verksamhet.

Kommunala ungdomsprogram

Introduktionsdatum: 1 oktober 1995.

Beskrivning: Praktik eller annan verksamhet på heltid.

Målgrupp: Arbetlösa ungdomar som inte fyllt 20 år och som inte genomgår gymnasieskola eller liknande utbildning.

Tid i programmet: Det finns ingen gräns för antalet dagar i programmet, dock längst till den unge fyller 20 år.

Ersättning till deltagare: Till deltagare som inte fullföljt utbildning i gymnasieskolan betalar kommunen ut ersättning om 1 360 kronor per månad. För de deltagare som avslutat gymnasiet bestämmer kommunen ersättningsnivån. Deltagare som är berättigade till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen får aktivitetsstöd till motsvarande belopp.

Ersättning till anordnare: Kommunen har rätt till ersättning från staten för den verksamhet som bedrivs.

Ungdomsgarantin

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

Beskrivning: Aktiverande och utvecklande insats på heltid.

Målgrupp: Ungdomsgarantin riktar sig till ungdomar som fyllt 20 men inte 25 år och som är arbetlösa och arbetssökande hos arbetsförmedlingen. Kommunens skyldighet inträder om något arbete, reguljär utbildning eller lämpligt ar-

betsmarknadspolitiskt program inte kunnat erbjudas inom 90 dagar från anmälan hos arbetsförmedlingen. Insatsen ska erbjudas inom tio dagar därefter.

Tid i programmet: Utvecklingsinsatsen får pågå i högst tolv månader. En ny insats får erbjudas först efter att deltagaren efter avslutad insats under tre månader prövat sina möjligheter att få arbete eller påbörja reguljär utbildning.

Ersättning till deltagare: Den som är berättigad till arbetslöshetsersättning har rätt till aktivitetsstöd till motsvarande belopp, medan den som är berättigad till försörjningsstöd får en utvecklingsersättning till motsvarande belopp. Övriga deltagare får utvecklingsersättning om 3 280 kronor.

Ersättning till anordnare: Kommunen ersätts av staten med 150 kronor per dag och deltagare. Under den tid den unge deltar i vägledning och jobbsökaraktiviteter utgår ingen ersättning.³⁸

6.2 Anställningsstöd

Lag (1999:591) om kreditering på skattekonto av vissa stöd beslutade av arbetsmarknadsmyndighet och Rederinämnden

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Gemensamma regler för samtliga anställningsstöd

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare för anställning av arbetslösa. Finns i form av allmänt-, förstärkt- och särskilt anställningsstöd. Det finns också anställningsstöd för långtidssjukskrivna som försök.

Syfte: Att stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar sökande. Innan en anvisning görs ska förmedlingen samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

³⁸ Regeringen (2005).

Anställningsstöd får endast lämnas om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Stöd får inte lämnas om uppsägningar på grund av arbetsbrist skett på den aktuella driftsenheten under de senaste nio månaderna. Anställningsstöd får heller inte lämnas till arbetsgivare som får annat bidrag för samma insats.

Anställningsformen kan vara såväl tillsvidareanställning som provanställning och annan tidsbegränsad anställning. Det finns dock undantag för allmänt och förstärkt anställningsstöd (se respektive stöd). I branscher med säsongarbete lämnas stöd endast vid tillsvidareanställning eller vid anställning som varar längre än den normala säsongen. Personer som har anställts med anställningsstöd får inte permitteras av annan anledning än att arbetet inte kan bedrivas på grund av väderleksförhållanden eller liknande orsaker.

Den bidragsgrundande lönekostnaden, vilket stödet beräknas utifrån, består utav kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt lagstadgade sociala avgifter. Stöd lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden. Stödet tillgodoförs arbetsgivaren genom kreditering på dennes skattekonto.

6.2.1 Allmänt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som är långtidsarbetslösa³⁹ eller deltidarbetslösa minst 25 procent av heltid och som genom en ökning av arbetstiden kan beredas heltidsarbete. En anvisning får göras även av den som p g a sjukdom inte uppfyller kraven ovan. Personerna måste också ha varit anmälda som arbetssökande vid arbetsförmedlingen under minst tolv månader omedelbart före anvisningen. För ungdomar mellan 20 och 24 år räcker det med att ha varit arbetssökande i sex månader.

Villkor: För tidsbegränsad anställning hos offentlig arbetsgivare, eller när en deltidarbetslös bereds tidsbegränsad anställning på heltid, lämnas stöd endast

³⁹ Med långtidsarbetslöshet avses en oavbruten arbetslöshetsperiod på mer än sex månader för personer som är 25 år eller äldre. För personer yngre än 25 år är tiden 100 dagar (Ams 2004b).

om det finns skäl att anta att den arbetssökande kommer att få fortsatt anställning efter stödperioden. Undantag gäller för kulturarbeten, skogliga arbeten samt miljö-, natur-, byggnads-, och fornvård hos offentliga arbetsgivare.

Tid i programmet: Allmänt anställningsstöd lämnas under längst sex månader. I verksamheter som innefattar offentliga investeringar eller investeringar av samhällsnyttig karaktär kan tiden förlängas till tolv månader om det finns synnerliga skäl.

Ersättning till arbetsgivare: Stödet lämnas med 50 procent av lönekostnaden, dock högst 350 kronor per dag.

6.2.2 Anställningsstöd för långtidssjukskrivna

Introduktionsdatum: Anställningsstöd för långtidssjukskrivna finns på vissa orter.⁴⁰

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som har en anställning och som har haft en sammanhängande sjukperiod⁴¹ om minst 12 månader och som inte bedöms kunna återgå till sitt arbete. Personen ska också ha en överenskommelse med sin arbetsgivare om ledighet från sin anställning för en anställning med anställningsstöd.

En anvisning får även göras av den som inte uppfyller kravet på en sjukperiod om minst 12 månader på grund av ett kortare avbrott i sjukperioden för reguljärt arbete, under förutsättning att avbrottet inte stärkt personens ställning på arbetsmarknaden.

Villkor: Anställningsstöd till långtidssjukskrivna ska lämnas i enlighet med EU:s regler om s k statsstöd.

Tid i programmet: Anställningsstöd till långtidssjukskrivna lämnas under sex månader.

⁴⁰ Blekinge län, Haparanda kommun, Norrköpings kommun, Västerås kommun, Övertorneå kommun och Västra Frölundas lokalkontorsområde i Göteborgs kommun. Stödet finns nationellt under 2006.

⁴¹ Enligt 3 kap. 4 § i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Ersättning till arbetsgivare: För den som har haft en sjukperiod om längst 24 månader lämnas stöd med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kronor per dag. För personer vars sjukperiod överstiger 24 månader lämnas stöd med 85 procent av lönekostnaden, dock högst 750 kronor per dag.

6.2.3 Förstärkt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 oktober 1999.

Målgrupp: Personer, 20 år eller äldre, som tillhör någon av följande grupper:

- (i) sökande som sedan 24 månader har varit arbetslös eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmäld som arbetssökande vid arbetsförmedlingen, eller
- (ii) sökande som har ett arbetshandikapp och som lämnar en anställning hos Samhall eller har ett skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare.

En anvisning får även göras för den som på grund av sjukdom inte uppfyller kraven under (i).

Villkor: För tidsbegränsad anställning hos offentlig arbetsgivare lämnas stöd endast om det finns skäl att anta att den arbetssökande kommer att få fortsatt anställning efter stödperioden. Undantag gäller för kulturarbeten, skogliga arbeten samt miljö-, natur-, byggnads- och fornvård.

Tid i programmet och ersättning till arbetsgivare: Förstärkt anställningsstöd lämnas under 18 månader.⁴² Under de första sex månaderna lämnas stöd med 75 procent av lönen, dock högst 525 kronor per dag. De resterande tolv månaderna lämnas stöd med 25 procent av lönekostnaden, med högst 175 kronor per dag.

⁴² Före 1 juli 2005 kunde förstärkt anställningsstöd även lämnas i 24 månader. Äldre bestämmelser gäller för anvisningar som gjorts före detta datum. Se Sibbmark & Runesson (2005) för en beskrivning av bestämmelserna under första halvåret 2005.

6.2.4 Särskilt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 januari 2000.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som sedan 24 månader antingen har varit arbetslösa eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisningen under samma tid varit anmälda som arbetssökande vid arbetsförmedlingen. De måste även ha deltagit i aktivitetsgarantin under en sammanhängande period av minst 18 månader. Personer som har fyllt 57 år kan dock anvisas efter att de har deltagit i aktivitetsgarantin i minst tre månader.

Villkor: När en anställning med särskilt anställningsstöd har upphört kan en ny anvisning göras för den som efter anställningens slut har deltagit i organiserade jobbsökaraktiviteter utan att ha fått nytt arbete. En ny anvisning hos samma arbetsgivare får dock göras tidigast sex månader senare och endast om andra insatser inom ramen för aktivitetsgarantin inte bedöms tillräckliga. Undantag gäller för den som fyllt 61 år och som inte bedöms kunna få ett reguljärt arbete eller anställning med anställningsstöd hos en annan arbetsgivare.

Tid i programmet: Särskilt anställningsstöd lämnas i längst 18 månader. Den som fyllt 61 år kan anvisas till särskilt anställningsstöd i 24 månader.

Ersättning till arbetsgivare: Stöd får lämnas med 85 procent av lönekostnaden, dock högst med 750 kronor per dag.⁴³ Bidrag får även lämnas för merkostnader som arbetsgivaren har med anledning av anställningen.

6.3 Övriga stöd och insatser

6.3.1 Arbetsplatsintroduktion

Förordning (2003:623) om arbetsplatsintroduktion.

Introduktionsdatum: Försöksverksamhet i vissa kommuner under perioden 1 september 2003 – 31 december 2006.⁴⁴

⁴³ Under första halvåret 2005 är högsta belopp 1000 kronor per dag.

⁴⁴ Försöket bedrivs i följande kommuner: Borås, Botkyrka, Eskilstuna, Göteborg, Helsingborg, Jönköping, Karlshamn, Karlskrona, Landskrona, Linköping, Malmö, Olofström, Ronneby, Stockholm, Södertälje, Sölvesborg, Uppsala, Västerås, Umeå och Örebro (Ams 2004a).

Beskrivning: En specialutbildad arbetsförmedlare fungerar som stödperson åt en invandare eller flykting inför en anställning, i inledningskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning. Stödet lämnas enligt en strukturerad arbetsmetodik i sex steg. Stöd kan vid behov även lämnas till arbetsgivaren.

Målgrupp: Arbetssökande invandrare och flyktingar som är minst 20 år och som deltar eller har deltagit i av kommunen anordnat introduktionsprogram, eller som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen.

Villkor: Arbetsplatsintroduktion ska endast erbjudas om det framstår som lämpligt både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Insatsen ska även vara lämplig ur ett integrationspolitiskt perspektiv.

Tid i programmet: Arbetsplatsintroduktion får lämnas under högst sex månader. Om det finns särskilda skäl får dock insatsen lämnas under längre tid. Stödet trappas successivt ned under stödperioden.⁴⁵

Ersättning till deltagare: Under introduktionstiden ska deltagaren vara anställd och lön utgår från arbetsgivaren. Aktivitetsstöd (se *avsnitt 6.1*) utgår endast i de fall anställningen inleds med en kortare praktikperiod.

6.3.2 Flyttningsbidrag

Förordning (1999:954) om flyttningsbidrag.

Beskrivning: Bidrag till flyttning eller pendling som sker av arbetsmarknadspolitiska skäl. Bidrag lämnas i form av respensning och pendlingsstöd.

Gemensamma villkor: Bidrag får lämnas till den som har fyllt 25 år. Flyttningsbidrag får inte lämnas om anställningen på den nya orten kan ses som en flyttning mellan arbetsplatser inom samma företag. Bidrag får heller inte lämnas om anställningen är arbetstagarens första anställning efter avslutad utbildning. Undantag kan göras om den avslutade utbildningen har varit arbetsmark-

⁴⁵ Ams (2004a).

nadsutbildning eller kommunal vuxenutbildning. Vidare får bidrag endast lämnas vid anställningar i Sverige eller vid besök på ort i Sverige för att söka anställning.⁴⁶

Respenning⁴⁷

Målgrupp: Respenning får lämnas till personer som är eller riskerar att bli arbetslösa, vilka söker arbete genom arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få ett arbete i eller nära hemorten. Bidrag kan även lämnas till den som har en kvalificerad yrkesutbildning och som fått anställning inom yrket vid ett stödberättigat företag inom ett sådant stödområde som avses i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd, om arbetskraft med sådan utbildning inte finns att få tag i på orten. Detsamma gäller den som bor inom ett sådant sökområde och har fått stadigvarande anställning på annan ort, om flyttningen förbättrar möjligheterna för någon annan arbetssökande som har svårt att byta bostadsort att få arbete inom stödområdet.

Villkor: Ansökan om bidrag ska göras före resan eller flyttningen.

Ersättning till den arbetssökande: Respenning kan lämnas för resa, logi och transport av bohag. Ersättning för resa och logi får lämnas för besök på annan ort, om besöket bedöms nödvändigt för att anställningen ska komma till stånd. Ersättning för transport av bohag får lämnas till den som fått en anställning som beräknas vara minst sex månader på annan ort, om bidragstagaren fått bostad i den orten eller dess närhet.

Kostnader för resa och logi ersätts om de överstiger 50 kronor. Det billigaste färd sättet ersätts. Kostnader för resa med egen bil kan ersättas om det är motiverat att en resa görs med bil.

Pendlingsstöd

Beskrivning: Pendlingsstöd lämnas för dagpendling och veckopendling.⁴⁸

⁴⁶ Ams (2006h).

⁴⁷ Bidrag i form av starthjälp försvinner fr o m 2005-02-01 Övergångsbestämmelser för anställningar som tillträtts före 1 februari 2005. Se Sibbmark & Runesson (2005) för en beskrivning av bidraget.

⁴⁸ Veckopendling återinförs 2005-02-01.

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få ett arbete i eller nära hemorten, men som fått anställningen på en ort som ligger på ett sådant avstånd att resekostnaden överstiger kostnaden för en resa inom normalt pendlingsavstånd från hemorten.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetstagaren i den nya anställningen får resersättning för pendlingskostnaden eller om anställningen beräknas vara kortare än sex månader i fråga om dagpendling och tre månader när det gäller veckopendlingskostnaden. Bidrag för veckopendlingskostnaden får endast lämnas till den som bor på en ort där arbetslösheten är mycket hög och som har fått arbete i en region där det finns brist på arbetskraft i yrket. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds.

Ersättning till den arbetssökande: Stöd för dagpendling lämnas för resekostnader som överstiger de kostnader som arbetstagaren skulle ha haft vid normalt pendlingsavstånd, dock med högst 2 000 kronor i månaden. Bidraget lämnas under högst tolv månader och endast en gång under en tvåårsperiod.

Pendlingsstöd för veckopendlingskostnaden lämnas för skäligena kostnader för en resa tur och retur mellan hemorten och arbetsorten varannan vecka, och därutöver med 1 200 kronor per månad för om den enskilde har kostnader för dubbelt boende. Stödet får lämnas under högst tolv månader sammanlagt under en fyraårsperiod.

7 Särskilda program och stöd för arbetshandikappade

I detta avsnitt beskrivs reglerna för de arbetsmarknadspolitiska insatser som riktas till arbetshandikappade vid utgången av 2005. Stöden finansieras från anslag 22:4 Särskilda insatser för arbetshandikappade i utgiftsområde 13, Arbetsmarknad, i stadsbudgeten. Syftet med stöden är att ge arbetssökande personer med arbetshandikapp samma möjligheter att delta i arbetslivet som personer utan arbetshandikapp. I följande avsnitt återfinns även Samhall, som har ett eget anslag: 22:9 Bidrag till Samhall AB. För år 2005 uppgår anslaget för särskilda insatser för arbetshandikappade till 6,8 miljarder medan anslaget till Samhall uppgår till 4,2 miljarder kronor.

7.1 Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp

*Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.*⁴⁹

Gemensamma regler för samtliga insatser

Syfte: Programmet omfattar stöd och insatser som syftar till att kompensera den nedsättning av arbetsförmåga som finns hos personer med arbetshandikapp samt att stärka dessa personers möjligheter att få eller behålla ett arbete.

Målgrupp: Stöd och insatser får lämnas till eller omfatta personer med arbetshandikapp⁵⁰ som har fyllt 20 år och som uppfyller de särskilda villkor som anges vid respektive insats. Unga handikappade och de som tar del av praktisk arbetslivsorientering behöver inte vara 20 år för att ta del av insatserna.

Villkor: Insatser ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverade och får därmed endast göras när de framstår som lämpliga både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan en insats görs ska arbetsförmedlingen ge berörda arbetstagarorganisationer möjlighet att yttra sig. Detta gäller dock inte för särskilt stöd vid start av näringsverksamhet eller stöd som lämnas till företagare eller fria yrkesutövare.

Den som vill ta del av stöd ska samråda med arbetsförmedlingen innan han eller hon vidtar den åtgärd som innebär en kostnad. I annat fall lämnas stöd endast om det finns synnerliga skäl.

7.1.1 Lönebidrag

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1980.

Beskrivning: Lönebidrag innebär ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid anställning av en person med arbetshandikapp. Stöd kan lämnas vid nyanställning, när en anställd återgår till sitt arbete efter att ha haft hel tidsbegränsad sjukersätt-

⁴⁹ Denna förordning trädde ikraft 1 januari 2006. Innan dess hette den Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp. Fr o m 2006 ersätts begreppet ”arbetshandikappad” av ”personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga”

⁵⁰ Med arbetshandikapp avses här person som på grund av funktionshinder har nedsatt arbetsförmåga och som därför har eller kan förväntas få svårigheter att få eller behålla ett reguljärt arbete.

ning eller hel aktivitetsersättning, samt när en arbetstagare som tidigare haft anställning med lönebidrag får sin arbetsförmåga försämrad inom tre år från det att lönebidrag senast lämnades. Lönebidrag får även lämnas för arbetstagare som övergår från skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare till en annan anställning hos arbetsgivaren.

Målgrupp: Lönebidrag får lämnas till personer med arbetshandikapp som inte bedöms kunna få eller behålla ett arbete om inte stödet lämnas och vilkas behov inte kan tillgodoses genom andra insatser än lönebidrag och skyddat arbete.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden bedöms lämpliga och om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen.

Arbetsförmedlingen ska verka för att arbetstagaren övergår till anställning utan lönebidrag. I samband med anvisning ska en individuell handlingsplan upprättas för att underlätta en sådan övergång.

Lönebidrag får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten (se *avsnitt 7.1.6*) och med särskild stödperson för introduktion och uppföljning. Om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp får lönebidraget även kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt andra punkten (se *avsnitt 7.1.6*) och stöd med personligt biträde.

Tid i programmet: Lönebidrag får lämnas under längst fyra år. Stödet får endast förlängas utöver det fjärde året om det efter särskild prövning bedömts motiverat med hänsyn till arbetstagarens arbetsförmåga. En förlängning ska omprövas regelbundet. Ett första beslut om lönebidrag får omfatta högst ett år.⁵¹

⁵¹ Ams föreskrifter (AMS 2000:6) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Ersättning till arbetsgivare: Bidraget storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga till högst 80 procent av lönekostnaden. Vid anställning i en allmännyttig organisation får bidrag lämnas med högst 90 procent av lönekostnaden om arbetet uppfyller vissa krav i fråga om utveckling, rehabilitering och arbetsmiljö. Lönebidrag får lämnas med hela lönekostnaden om arbetstagaren är berättigad till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, har mer än ett svårare funktionshinder eller på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare har haft kontakt med arbetslivet eller varit borta från det under längre tid.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt lagstadgade sociala avgifter och premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Månadslön över 15 200 kronor läggs inte till grund för bidrag.⁵² Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

7.1.2 Skyddat arbete

Beskrivning: Skyddat arbete finns i två former, som skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare och som skyddat arbete hos Samhall.

Målgrupp: Arbetshandikappade vars arbetsförmåga är så nedsatt att de inte kan få annat arbete och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

Gemensamma villkor: En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden är lämpliga för arbetstagaren och om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Länsarbetsnämnden ska regelbundet pröva om den som har skyddat arbete kan övergå till annan anställning.

⁵² Under första halvåret 2005 var motsvarande siffra 13 700 kronor.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Introduktionsdatum: 1 juli 1985.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till offentliga arbetsgivare som anordnar skyddat arbete för personer med arbetshandikapp.

Målgrupp: Arbetslösa som har socialmedicinska handikapp, arbetslösa som är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade eller personer som på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare har haft kontakt med arbetslivet eller har varit borta från det en längre tid.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. En anvisning får inte göras om arbetet bedrivs inom konkurrensutsatt verksamhet eller sektor. Arbetsgivaren bör tillsammans med förmedlingen, den anställde och en facklig representant underteckna en överenskommelse som anger insatser som ska utveckla och öka den anställdes arbetsförmåga och möjligheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.⁵³

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten (se *avsnitt 7.1.6*).

Ersättningstid: Ett första beslut om bidrag får omfatta högst ett år.

Ersättning till arbetsgivare: Stödet fastställs med hänsyn till graden av nedsättning i arbetstagarens arbetsförmåga och kan lämnas till hela den bidragsgrundande lönekostnaden.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt lagstadgade sociala avgifter och premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för de dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Månadslön över 15 200 läggs inte till grund för bidrag och vid deltidsarbete

⁵³ Ams (2006i).

minskas stödet i förhållande till arbetstiden.⁵⁴ Stödbeloppet krediteras arbetsgivarens skattekonto.

Skyddat arbete hos Samhall⁵⁵

Introduktionsdatum: Samhall bildades 1980.

Beskrivning: Samhall är ett statligt bolag som har till uppgift att skapa meningsfulla och utvecklande arbeten till personer med arbetshandikapp. Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet inom industriell verksamhet och service- och tjänstesektor.

Mål: (i) Samhall ska under 2005 ge arbete åt anställda med arbetshandikapp under minst 25,4 miljoner arbetstimmar. (ii) Minst 40 procent av de personer med arbetshandikapp som rekryteras till Samhall AB ska höra till de prioriterade grupperna personer med intellektuellt arbetshandikapp, psykiskt sjuka och flerhandikappade. (iii) Minst 5 procent brutto av de tillsvidareanställda med arbetshandikapp ska lämna Samhall för ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. (iv) Verksamheten ska bedrivas med affärsmässig effektivitet och ett högt resursutnyttjande. Bolaget ska löpande söka nya affärsmöjligheter för att säkerställa ökad omsättning och förädlingsvärdets tillväxt.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. Förmedlingen ska tillsammans med Samhall och den anställde upprätta en överenskommelse som anger syftet med anställningen, stödbehov, utvecklingsinsatser samt en tidsplan för en eventuell övergång till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Arbetet bör så långt som möjligt vara utformat så att det tillvaratar och utvecklar den anställdes kompetens, erfarenheter och intressen och stärker möjligheterna att på sikt få arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Skyddat arbete hos Samhall får inte kombineras med någon annan insats.

Tid inom Samhall: Tillsvidareanställning eller anställning till dess övergång till reguljärt arbete sker.

⁵⁴ Under första halvåret 2005 var motsvarande siffra 13 700 kronor.

⁵⁵ Förutom nämnda förordning baseras avsnittet på Ams (2006j), Samhall (2006) och Regeringens proposition 2004/05:1.

Ersättning till Samhall: Staten ersätter Samhall för de merkostnader bolaget har. Ersättningen ska bland annat täcka kostnader för den anpassade arbetstakten, att verksamheten finns i hela landet samt stödinsatser för arbetsanpassning.

7.1.3 Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare eller annan som har en kostnad för köp, hyra eller reparation av arbetshjälpmedel eller andra anordningar som en person med arbetshandikapp behöver som anställd, företagare, fri yrkesutövare eller för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering. Stöd kan också lämnas för expertundersökningar för att klarlägga behovet av hjälpmedel.

Villkor: Stöd till hjälpmedel för en anställd lämnas endast för behov som framkommer under de första tolv månaderna av anställningen. Stöd får inte lämnas för hjälpmedel som normalt behövs i verksamheten, som kan ersättas genom annat statligt stöd eller som enligt bestämmelser ska utföras utan stöd.

Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen får kombineras med stöd till personligt biträde, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten (se *avsnitt 7.1.6*), särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag samt skyddat arbete hos of-fentlig arbetsgivare.

Ersättning: Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen får lämnas med högst 50 000 kronor vardera till den som har arbetshandikapp och arbetsgivaren. Om stödet gäller datorbaserade hjälpmedel eller om det finns synnerliga skäl kan ett högre belopp lämnas. Om det inte finns särskilda skäl ska stöd till hjälpmedel som inte använts för avsett ändamål betalas tillbaka.

7.1.4 Stöd till personligt biträde

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare eller annan som har kostnader för ett personligt biträde åt en arbetshandikappad som behöver biträde som anställd, företagare, fri yrkesutövare, eller för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering.

Villkor: Stöd till personligt biträde får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättningstid: Beslut om stöd till personligt biträde ska omprövas regelbundet. En beslutsperiod får omfatta högst två år.⁵⁶

Ersättning: Stöd till personligt biträde lämnas med högst 50 000 kronor per år till arbetsgivare eller den som har kostnaden för biträdet. Företagare som har arbetshandikapp som medför stora kommunikationssvårigheter kan få stöd om högst 100 000 kronor per år.

7.1.5 Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS)

Beskrivning: Länsarbetsnämnden utser en särskild stödperson åt en person med arbetshandikapp vilken behöver extra stöd och träning i inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår anställning. Stödpersonerna kallas SIUS-konsulenter och är anställda hos AMV.

Villkor: SIUS får kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade, stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och, under uppföljning, lönebidrag.

Ersättningstid: Insatsen lämnas under högst sex månader under introduktion samt under uppföljningen av anställningen. Uppföljningsstöd får lämnas under högst ett år från anställningens början.⁵⁷

7.1.6 Särskilda insatser för syn- och hörselskadade

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till:

- (i) Tal- och punktskriftslitteratur som synskadade behöver för att ta del av arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program.
- (ii) Utbildning av personligt biträde i teckenspråk för döva, utbildning av personligt biträde eller tolk för dövblinda eller inläsning på

⁵⁶ Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

⁵⁷ Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Ljudmedier av facklitteratur till en synskadad som tar del av utbildning inom ett företag.

Villkor: Stödet avser inte insatser som landstinget ska svara för.

Stöd enligt första punkten får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare. Stöd enligt andra punkten får kombineras med särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättning: Vid utgifter enligt första punkten kan samtliga kostnader ersättas. Vid utgifter enligt andra punkten ersätts kostnader med högst 50 000 kronor per år.

7.1.7 Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetslösa personer med arbetshandikapp som har kostnader för att skaffa utrustning eller andra kostnader när de startar näringsverksamhet.

Villkor: Näringsverksamheten måste förväntas ge ett väsentligt tillskott till försörjningen.

Särskilt stöd till start av näringsverksamhet får kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten (se *avsnitt 7.1.6*), stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och stöd till personligt biträde. Stödet får också kombineras med stöd till start av näringsverksamhet.

Ersättning: Stödet får lämnas med högst 60 000 kronor per person. Stödet ska betalas tillbaka om näringsverksamheten läggs ned eller säljs inom tre år efter det att stödet lämnades, om det inte finns särskilda skäl.

8 Europeiska socialfonden⁵⁸

Genom medlemskapet i den europeiska unionen har Sverige möjlighet att delta i olika gemensamma europeiska utvecklingsprogram, bland annat genom Europeiska socialfonden. Socialfonden är en av EU:s fyra strukturfonder (regional-, social-, jordbruks- och fiskefonden). Strukturfonderna syftar till att öka den ekonomiska och sociala samhörigheten mellan medlemsländerna och minska den regionala obalansen och skillnader i ekonomisk utveckling. Socialfonden ska stödja åtgärder som förebygger och bekämpar arbetslöshet och utveckla mänskliga resurser och social integrering på arbetsmarknaden.⁵⁹

Strukturfonderna utgör ungefär en tredjedel av EU:s budget och används för att finansiera olika så kallade målprogram och gemenskapsinitiativ. Målprogrammen kan vara knutna till geografiskt avgränsade områden eller avse hela länder. Gemenskapsinitiativen kompletterar målprogrammen och berör sociala och ekonomiska frågor som är gemensamma för flera europeiska regioner. Under perioden 2000–06 är strukturfonderna i huvudsak fördelade på tre mål (se nedan) och fyra gemenskapsinitiativ.⁶⁰

För varje program och gemenskapsinitiativ finns en organisation för genomförandet. Denna består i normalfallet av en förvaltningsmyndighet, vilken har det övergripande ansvaret för förvaltningen och strukturprogrammets genomförande, en utbetalande myndighet och en så kallad övervakningskommitté som kontrollerar att programmet genomförs i enighet med de programdokument som upprättats. Övervakningskommittéerna tillsätts av regeringskansliet. Beslut om vilka projekt som ska stödjas fattas vanligtvis regionalt.

8.1 Programperioden 2000–06

Sverige har för programperioden 2000–06 tilldelats 1 086 miljoner euro, vilket motsvarar ca 9,3 miljarder kronor från Europeiska socialfonden. Utbetalningar från socialfonden redovisas i statsbudgeten under utgiftsområde 13, anslag

⁵⁸ Om inget annat anges baseras avsnittet på Nutek (2006)

⁵⁹ Europaparlamentet och rådets förordning nr 1784/1999 om Europeiska socialfonden.

⁶⁰ Gemenskapsinitiativen utgörs av Interreg III, Leader+, Equal och Urban II. Strukturfonderna finansierar dessutom strukturåtgärder inom fiskerinäringen samt innovativa åtgärder som syftar till att främja nyskapande metoder och insatser för att förbättra genomförandet av målprogrammen.

22:6. Utbetalningarna avser delfinansiering av insatser inom strukturfondsmålen 1, 2 och 3 samt gemenskapsinitiativet Equal. Anslaget bekostar även den statliga medfinansieringen av en satsning på kompetensutveckling inom mål 1 och 3. För 2005 uppgår anslaget till 1,5 miljarder. Mål 3 och Equal omfattas enbart av Socialfonden medan mål 1 och 2 även delfinansieras av andra strukturfonder.

Mål 1 avser de mest glesbefolkade regionerna i landet och syftar till att stärka och utveckla tillväxten i näringslivet. Mål 1 är uppdelat i två områden och program, Norra Norrland respektive Södra Skogslänsregionen och omfattar företag, kommuner, offentliga organ, organisationer och föreningar i dessa landsdelar. Exempel på insatsområden är näringslivsutveckling, utveckling av infrastruktur eller kompetens- och landsbygdsutveckling samt särskilda insatser för samerna. Länsstyrelserna i Norrbottens- och Jämtlands län är förvaltningsmyndigheter och utbetalande myndigheter. EU beräknas bidra med ca 35 procent av kostnaderna.

Mål 2 syftar till att stimulera näringslivsutvecklingen i utsatta industri- och landsbygdsregioner. Stödet gäller delar av Dalarnas, Gävleborgs, Västmanlands, Värmlands, Västra Götalands, Örebros, Jönköpings, Kronobergs och Östergötlands län samt hela Gotland och andra öar. Insatserna baseras på den aktuella regionens behov. Exempel på insatsområden är utveckling av näringslivsmiljö och företagsklimat, attraktiv livsmiljö och utveckling av mänskliga resurser. Länsstyrelserna i Jönköpings, Örebros och Gävleborgs län är förvaltningsmyndigheter och utbetalande myndigheter. EU:s regional- och socialfonder beräknas bidra med knappt 30 procent av kostnaderna.

Växtkraft Mål 3 har till uppgift att stärka individens ställning på arbetsmarknaden. Genom bland annat kompetensutveckling ska programmet bidra till tillväxt och ökad sysselsättning. Mål 3 berör hela landet och vänder sig till såväl anställda i företag, offentlig sektor, organisationer som ensamföretagare och arbetslösa. Programmet koncentreras till följande insatsområden: kompetensutveckling för sysselsatta, ökad anställningsbarhet och företagarganda, integration, mångfald och jämställdhet samt lokal utveckling. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) är förvaltningsmyndighet och Ams är utbetalande myndighet. EU beräknas bidra med drygt 25 procent av kostnaderna.

Equal ska stödja utvecklingen av nya metoder för att motverka alla former av diskriminering och ojämlikheter på arbetsmarknaden. Samarbete över nationsgränserna är grundläggande i programmet. *Equal* finns över hela landet och är koncentrerat till följande temaområden: anställbarhet, företaggaranda, anpassningsförmåga, asylsökande samt lika möjligheter för kvinnor och män. Svenska ESF-rådet är förvaltningsmyndighet och Ams svarar för utbetalningarna. Socialfonden beräknas bidra med knappt 50 procent av kostnaderna.

9 Viktiga förändringar under 2005

9.1 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd

9.1.1 Arbetsmarknadspolitiska program

Arbetspraktik

2005-02-01 Arbetspraktik kan efter detta datum bedrivas i form av prova-på-plats.⁶¹

2005-07-01: Reglerna om finansieringsbidrag för arbetsgivare som anordnar arbetspraktik ändras så att samtliga arbetsgivare betalar 3 000 kronor per månad (med vissa undantag). Finansieringsbidrag om 1 000 kronor för vissa anordnare och arbetssökande tas bort.⁶²

Förberedande insatser

2005-08-15: Ungdomar mellan 20 och 24 år kan från detta datum få utbildning vid en folkhögskola som förberedande insats.⁶³

Ungdomsinsatser

2005-02-01: En ny bestämmelse införs som säger att ungdomsinsatser ska inledas med vägledning och jobbsökaraktiviteter hos arbetsförmedlingen. Ungdo-

⁶¹ Förordning om ändring i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program (SFS 2004:1325).

⁶² Förordning om ändring i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program (SFS 2005:605).

⁶³ Förordning om ändring i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program (SFS 2005:632).

mar som bor i kommuner som inte anordnar ungdomsinsatser ska av länsarbetsnämnden erbjudas vägledning och jobbsökaraktiviteter inom 90 dagar från att de anmälde sig som arbetssökande.⁶⁴

9.1.2 Anställningsstöd

Allmänt anställningsstöd

2005-02-01 Ungdomar mellan 20 och 24 år kan anvisas till allmänt anställningsstöd efter att ha varit arbetslösa sex månader, jämfört med 12 månader för övriga.⁶⁵

2005-07-01: En rad undantag om kvalificering till allmänt anställningsstöd försvinner. Hädanefter får undantag endast göras för den som inte uppfyller kvalificeringskraven på grund av sjukdom.⁶⁶

Förstärkt anställningsstöd

2005-07-01: En rad undantag om kvalificering till förstärkt anställningsstöd försvinner. Hädanefter får undantag endast göras för den som inte uppfyller kvalificeringskraven på grund av sjukdom. Samtidigt sänks tiden i förstärkt anställningsstöd från 24 till 18 månader.⁶⁷

Särskilt anställningsstöd

2005-07-01: Tiden i särskilt anställningsstöd för personer under 61 år sänks från 24 till 18 månader. Personer över 61 år kan fortfarande anvisas i 24 månader. Det maximala beloppet för ersättning sänks från 1 000 till 750 kronor per dag.⁶⁸

9.1.3 Övriga stöd

Flyttningsbidrag

2005-02-01: Ett antal förändringar träder i kraft (med övergångsbestämmelser för anställningar som tillträtts före detta datum)⁶⁹:

⁶⁴ Förordning om ändring i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program (SFS 2004:1325).

⁶⁵ Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2004:1328).

⁶⁶ Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2005:606).

⁶⁷ Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2005:606).

⁶⁸ Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2005:606).

⁶⁹ Förordning om ändring i förordningen (1999:594) om flyttningsbidrag (SFS 2004:1329).

- Flyttningsbidrag kan endast lämnas till den som fyllt 25 år. Möjligheten att bevilja flyttningsbidrag till yngre personer eller av särskilda skäl upphör.
- Bidrag får inte lämnas om anställningen är den första efter avslutad utbildning (med vissa undantag).
- Respenning för den som tillträder anställning på annan ort upphör.
- Bidrag i form av starthjälp försvinner.
- Pendlingsstöd för veckopendling återinförs.
- Högsta ersättning för dagpendling höjs från 1 200 till 2 000 kronor.
- Tiden för stöd för dagpendling höjs från 6 till 12 månader.

9.2 Särskilda program och stöd för arbetshandikappade

Lönebidrag och Skyddat arbete

2005-07-01: Högsta bidragsgrundande lönekostnad höjs från 13 700 till 15 200 kronor per månad.⁷⁰

⁷⁰ Förordning om ändring av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp (SFS 2005:607).

Referenser

- Ams (2003a) ”Arbetsförmedlingen på Internet” (faktablad)
<http://prod.vis.ams.se> (2005-06-17).
- Ams (2003b) ”Bristyrkesutbildning för redan anställda” (faktablad)
<http://www.ams.se> (2004-06-09).
- Ams (2004a) ”Arbetsplatsintroduktion för vissa invandrare” (faktablad)
<http://www.ams.se> (2005-07-05).
- Ams (2004b) ”Definitioner inom AMV:s statistik”, Uin 2004:1, Ams, Stockholm.
- Ams (2005a) ”Vägledning till arbete” <https://prod.vis.ams.se> (2005-06-10).
- Ams (2005b) ”Arbetsförmedlingens tjänster – vägledning till arbete”
<http://www.ams.se> (2005-06-10).
- Ams (2005c) ”Att arbeta med arbetslivsinriktad rehabilitering”
<https://prod.vis.ams.se> (2005-06-10).
- Ams (2005d) ”Lathund för arbetsförmedlingens kontrollfunktion i arbetslöshetsförsäkringen” <https://prod.vis.ams.se> (2005-06-14).
- Ams (2005e) ”Rekrytera nya medarbetare” <https://prod.vis.ams.se> (2005-06-14).
- Ams (2005f) ”Söka arbete” www.ams.se (2005-06-13).
- Ams (2005g) ”Stöd till start av näringsverksamhet” (faktablad)
<https://prod.vis.ams.se> (2006-08-30).
- Ams (2005h) ”VIA, insats för arbetslösa ungdomar 20–29 år”
<https://prod.vis.ams.se> (2005-07-04).
- Ams (2005i) ”Arbetsmarknadsverkets organisation” <http://www.ams.se> (2005-05-09).
- Ams (2006a) ”Kort om Arbetsförmedlingen”.
- Ams (2006b) ”Handläggarsöd för handlingsplan” <https://prod.vis.ams.se>
(2006-07-14).
- Ams (2006c) ”Rekrytera nya medarbetare” <http://www.ams.se> (2006-08-23).

Ams (2006d) ”Aktivitetsgarantin” <https://prod.vis.ams.se> (2006-08-25).

Ams (2006e) ”Prova-på-platser” <https://prod.vis.ams.se> (2006-08-29).

Ams (2006f) ”Yrkesbedömning” <https://prod.vis.ams.se> (2006-08-29).

Ams (2006g) ”Interpraktik” <https://prod.vis.ams.se> (2006-08-29).

Ams (2006h) ”Flyttningsbidrag/Respenning” (faktablad) <https://prod.vis.ams.se> (2006-09-07).

Ams (2006i) ”Skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare (OSA)” (faktablad) <https://prod.vis.ams.se> (2006-09-08).

Ams (2006j) ”Anställning hos Samhall” (faktablad) <https://prod.vis.ams.se> (2006-09-08).

Ams (2006k) ”Sökandekategorier” <https://prod.vis.ams.se> (2006-09-26).

Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSFS 2003:9) för länsarbetsnämnderna om lediga plaster.

Arbetsmarknadsverkets administrativa föreskrifter (AMSFS 2004:6) om arbetsförmedlingens organisation.

Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSFS 2005:4) om handläggning av arbetsförmedlingsärenden.

Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter (AMSFS 2000:6) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter (AMSFS 2004:11) om individuella handlingsplaner.

Europaparlamentet och rådets förordning nr 1784/1999 om Europeiska socialfonden.

Förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.

Förordning (1984:819) om statliga platsanmälningar.

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd.

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd.

Förordning (1999:954) om flyttningsbidrag.

Förordning (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

Förordning (2001:623) med instruktion för Arbetsmarknadsverket.

Förordning (2001:1300) om friåret.

Förordning (2003:623) om arbetsplatsintroduktion.

Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2004:1328).

Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2005:606).

Förordning om ändring i förordningen (1999:594) om flyttningsbidrag (SFS 2004:1329).

Förordning om ändring av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp (SFS 2005:607).

Förordning om ändring i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program (SFS 2004:1325).

Förordning om ändring i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program (SFS 2005:605).

Förordning om ändring i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program (SFS 2005:632).

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2005) ”Om IAF” <http://www.iaf.se> (2005-07-19).

Lag (1962:381) om allmän försäkring.

Lag (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.

Lag (1982:80) om anställningsskydd.

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Lag (1997:1144) om försöksverksamhet med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län.

Lag (1999:591) om kreditering på skattekonto av vissa stöd beslutade av arbetsmarknadsmyndighet och Rederinämnden.

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.

Nutek (2006) ”EU:s strukturfonder” <http://www.nutek.se> (2006-09-11).

Regeringen (2005) ”Ändring i av regleringsbrev för budgetåret 2005 avseende Arbetsmarknadsverket (AMV) och anslag inom UO13 Arbetsmarknad”.

Regeringens proposition 2004/05:1 *Budgetpropositionen för 2005*.

Runesson, Caroline (2004) ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2003”, IFAU Rapport 2004:12.

Samhall (2006) *Årsredovisning Samhall 2005*. Samhall, Stockholm.

Sibbmark, Kristina och Caroline Runesson (2005) ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2004”. IFAU Rapport 2005:14.

Bilaga 1 Ams sökandekategorier med översättning till engelska

Kod	Sökandekategorier (skat)	Categories
11	Arbetslösa, platsförmedlingsservice	Unemployed, Placement Service
96-98	Arbetslösa (tillfälliga koder)	Unemployed (temporary codes)
14	Övriga inskrivna vid AF	Others registered at the PES
21	Deltidsarbetslösa	Part-time unemployment
22	Timanställda	Employed by the hour
23	Yrkesfiskare	Fisherman by trade
31	Tillfälligt arbete	Temporary employed
34	EU/EES-sökande	Looking for job within the EU/EES area
35	Ombytessökande Samhall	Job-changers from Samhall
41	Ombytessökande	Job-changers
42	Lönebidrag	Wage Subsidy (disabled persons)
43	Offentligt skyddat arbete	Sheltered Public Employment
46	Stöd till start av näringsverksamhet	Start-up Grants
47	Allmänt anställningsstöd	General Recruitment Incentive
48	Förstärkt anställningsstöd (för 2-årsinskrivna)	Extended Recruitment Incentive
49	Särskilt anställningsstöd	Special Recruitment Incentive
54	Arbetspraktik	Work Experience
59	Prova på-plats ¹	Trial Opportunity
60	Interpraktik ²	International Practice Scholarship
64	Datortek	Computer/Activity Centre
65	Kommunala ungdomsprogram	Municipal Youth Programme
66	Ungdomsgaranti	Youth Guarantee
71	Arbetslivsinriktad rehabilitering	Employability Rehabilitation Programme
73	Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	Activities within Counselling Guidance and Placement Service
75	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	Projects with Employment Policy Orientation
81	Arbetsmarknadsutbildning	Employment Training
83	Förberedande utbildning	Preparatory Training Courses
84	Bristyrkesutbildning för anställda	Bottleneck Training (only for employees)

Kod	Sökandekategorier (skat)	Categories
89	Friår (friårslediga)	Career Break
	<i>Koder som upphört</i>	
50	Förstärkt anställningsstöd (för 4-årsin- skrivna) ³	Extended recruitment Incentive

Källa: Ams (2006k)

- 1) Ny fr o m 2005-05-23. Beslut tagna mellan 2005-02-01 och 2005-05-23 fullföljs i sökandekategori 54.
- 2) Ny fr o m 2005-05-23. Beslut tagna mellan 2005-02-01 och 2005-05-23 fullföljs i sökandekategori 54.
- 3) Upphör 2004-01-31. Beslut som tagits tidigare får fullföljas.

Bilaga 2 Antal arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program, 2005-01 – 2005-12												
Kvarstående sökande	05-01	05-02	05-03	05-04	05-05	05-06	05-07	05-08	05-09	05-10	05-11	05-12
Arbetslösa ⁷¹	250 541	240 523	231 444	220 706	213 265	261 675	280 641	263 451	236 566	228 299	221 341	248 760
Deltidsarbetslösa	71 432	71 885	71 535	71 292	70 726	72 067	71 562	71 226	70 248	69 494	68 923	67 998
Timanställda	92 968	91 856	91 783	91 184	92 641	98 013	98 453	95 771	95 289	95 829	97 122	99 321
Tillfälligt arbete	15 390	15 380	15 819	17 015	18 840	28 773	32 786	24 730	21 437	20 895	22 022	20 522
Ombyttessökande Samhall	2 009	2 010	2 042	2 115	2 096	2 148	2 108	2 036	1 975	1 922	1 893	1 888
Ombyttessökande	18 990	19 118	19 938	20 559	20 765	19 998	19 191	19 302	19 214	19 096	19 269	19 495
Övriga inskrivna vid Af	38 217	38 923	40 113	42 323	45 433	43 667	44 928	42 053	42 241	42 877	44 687	46 134
Start av näringsverksamhet	7 028	7 000	6 823	6 692	6 568	6 290	5 510	4 919	4 595	4 285	4 282	4 293
Allmänt anställningsstöd	3 817	3 719	3 645	3 654	4 001	4 367	3 991	4 361	4 736	5 153	5 244	5 064
Förstärkt anställningsstöd, 2-årsinskrivna	8 835	8 861	8 704	8 693	9 085	9 655	9 536	10 027	10 540	10 869	10 998	10 794
Särskilt anställningsstöd inom aktivitetsgarantin	9 285	9 536	9 786	9 895	10 140	11 137	10 952	11 066	10 904	10 752	10 720	10 569
Förstärkt anställningsstöd, 4-årsinskrivna	1 250	1 107	956	816	718	635	585	468	368	262	172	95
Arbetspraktik	17 265	18 122	16 796	15 776	14 710	10 742	7 448	7 967	9 895	11 505	12 596	10 088
Prova-på-plats	0	0	0	0	44	148	156	249	441	564	601	370
Interpraktik	0	0	0	0	1	1	7	13	54	96	118	154
Datortek	3 662	3 586	3 344	2 934	2 917	2 312	1 583	2 232	2 956	3 330	3 597	2 524
Kommunala ungdomsprogram	5 615	5 370	4 816	4 128	3 395	1 783	1 113	2 198	5 228	6 884	7 735	6 169
Ungdomsgarantin	6 461	6 895	7 044	7 011	6 579	4 237	2 899	3 222	4 749	6 307	7 292	6 654
Arbetslivsinriktad rehabilitering	9 295	9 497	9 360	9 131	9 251	8 229	6 572	7 393	8 490	9 390	10 318	9 465
Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	24 636	24 411	24 239	23 749	23 578	24 468	26 143	25 084	25 041	25 110	26 048	27 941
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	704	749	926	877	875	677	522	609	776	1 001	1 037	862
Arbetsmarknadsutbildning	9 406	9 827	10 060	9 646	9 279	7 240	6 574	7 748	8 176	8 718	9 059	8 640
Förberedande utbildning	17 996	17 278	16 430	15 019	13 174	8 092	5 563	9 289	11 935	13 629	14 563	10 129
Bristyrkesutbildning för anställda	404	390	378	388	394	310	281	326	356	346	296	236
Friårslediga	2 816	5 174	7 205	9 153	10 520	11 061	11 158	12 068	12 139	11 772	11 560	11 654
<i>Konjunkturberoende program totalt</i>	<i>128 475</i>	<i>131 522</i>	<i>130 512</i>	<i>127 562</i>	<i>125 229</i>	<i>111 384</i>	<i>100 593</i>	<i>109 239</i>	<i>121 379</i>	<i>129 973</i>	<i>136 236</i>	<i>125 701</i>
Lönebidrag	54 767	55 285	55 789	56 759	57 840	57 864	57 657	58 422	58 820	58 771	58 746	58 540
Offentligt skyddat arbete	5 411	5 429	5 474	5 405	5 461	5 467	5 319	5 332	5 354	5 367	5 395	5 395
Samhall	21 946	21 740	21 693	21 723	21 759	21 766	21 757	21 849	21 584	21 179	20 946	20 820

⁷¹ Avser sökandekategori 11 samt 96-98.

Bilaga 3a Arbetsmarknadspolitiska program och stöd, använda medel år 2005

Anslag 22:2	05-01	05-02	05-03	05-04	05-05	05-06	05-07	05-08	05-09	05-10	05-11	05-12	Summa Tkr
Arbetsmarknadsutbildning	85 872	98 206	102 392	107 630	108 978	104 123	78 421	74 593	80 706	84 611	92 308	104 518	1 122 358
Arbetslivsinriktad rehabilitering	62 359	62 451	61 543	62 170	60 126	59 960	47 270	39 426	41 783	46 434	54 418	61 518	659 458
Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	286 451	287 940	271 497	282 016	279 498	286 157	278 071	316 122	297 817	281 258	298 486	304 130	3 469 443
Förberedande utbildning,	167 121	170 582	167 123	164 054	154 567	137 929	79 083	59 684	81 108	107 155	129 958	139 438	1 557 802
Arbetspraktik	184 937	176 301	187 457	186 086	177 612	168 021	120 041	92 262	90 454	101 479	123 786	138 863	1 747 299
Start av näringsverksamhet	84 586	82 362	86 496	88 552	83 936	84 924	78 929	72 403	64 784	56 854	53 706	54 073	891 605
Ungdomsinsatser	38 510	30 814	34 441	36 802	36 580	33 441	21 105	15 482	13 903	19 427	28 529	30 517	339 551
Datortek	34 451	35 571	35 186	34 165	30 882	29 506	22 097	16 705	21 577	26 397	32 144	36 683	355 364
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	5 893	5 191	6 176	7 119	7 181	7 262	5 594	4 575	4 467	5 254	7 611	8 387	74 710
Friår	11 130	37 357	66 645	98 615	116 386	127 487	133 018	135 847	143 832	139 760	134 387	135 634	1 280 098
Prova på plaster	0	0	0	370	1 354	1 401	1 184	1 303	1 687	2 552	3 437	4 693	17 981
Avgiftsinkomster finansieringsbidrag	-3 775	-4 284	-4 010	-4 053	-3 770	-3 704	-2 676	-2 084	-1 449	-1 534	-1 904	-2 225	-35 468
Övrigt	-508	275	-42	1 072	64	1 027	594	635	-85	-367	0	-36 761	-34 096
<i>Aktivitetsstöd</i>	<i>957 027</i>	<i>982 766</i>	<i>1 014 904</i>	<i>1 064 598</i>	<i>1 053 394</i>	<i>1 037 534</i>	<i>862 731</i>	<i>826 953</i>	<i>840 584</i>	<i>869 280</i>	<i>956 866</i>	<i>979 468</i>	<i>11 446 105</i>
Anslag 22:3													
Upphandlad arbetsmarknadsutb	63 442	97 592	102 788	107 116	102 560	135 767	74 319	52 913	93 549	87 371	89 954	137 761	1 145 132
Arbetspraktik, kringkostnader	10 787	6 012	8 911	10 572	8 298	7 549	7 091	4 173	4 798	6 324	6 010	9 650	90 175
Flyttningsbidrag	9 754	8 306	4 771	4 358	4 065	5 203	6 899	5 943	5 102	6 132	6 214	1 954	68 701
Upphandlad förberedande utbild	79 180	80 325	164 426	85 876	88 400	98 207	109 769	27 196	77 425	64 302	91 234	112 884	1 079 224
Start av näringsverksamhet,expertk	1 624	2 808	2 707	2 679	2 388	2 833	2 203	1 037	2 502	3 842	3 386	4 310	32 319
Kommunalt ungdomsprogram	12 064	16 261	31 764	10 539	6 931	12 259	6 105	6 783	5 547	6 065	16 114	20 353	150 785
Bidrag till kommuner ungd 20-24 år	16 544	19 560	29 152	25 955	30 007	24 073	12 666	24 223	16 321	12 159	20 559	25 083	256 302
Bidrag till utbildning i företag	6	153	47	18	6	0	15	0	0	0	0	0	245
Projekt med arbetsmarknadspol inr	2 475	3 220	5 506	5 570	9 870	7 155	7 927	7 041	7 148	10 074	9 482	13 026	88 494
Investeringsbidrag	24 286	26 560	32 040	34 583	30 079	30 838	18 965	49 921	44 211	38 283	50 142	48 589	428 497
Feriearbeten	0	0	0	0	0	0	0	0	6 364	21 369	13 102	3 962	44 797
Bidrag samverkanspartner	19 118	18 975	26 319	25 870	26 162	25 693	18 258	29 547	27 356	23 937	27 437	29 522	298 194
Bryt-projekt	1 129	979	1 051	924	2 627	1 763	1 897	1 375	1 606	2 047	2 119	2 831	20 348
Datortek, kommunbidrag	14 578	12 290	21 388	18 952	13 809	20 255	12 575	11 827	16 534	13 759	12 491	18 037	186 495
Tolk- och utredningskostnader	2 197	3 102	2 913	3 540	2 821	3 379	2 259	1 618	2 004	2 337	2 744	3 454	32 368
Bristyrkesutbildning	798	1 606	2 693	1 574	2 485	5 608	878	1 063	1 769	1 487	1 375	3 086	24 422
Merkostnadsbidrag	9 640	10 938	12 921	10 287	13 601	12 636	9 921	14 585	17 595	13 514	14 659	13 299	153 596
Arbetsplatsintroduktion	8 663	10 641	10 148	11 793	10 160	10 613	10 622	10 812	10 225	10 505	10 365	12 335	126 882
Försäkringskydd	10 071	12 185	9 976	10 906	10 752	26 696	972	3458	8 859	17 652	9 310	19 133	139 970
Övrigt	2 846	1 197	1 803	2 045	2 437	460	85	-726	1 299	2 308	2 314	37 065	53 133
Köp av arbetsmarknadsutbildning	289 202	332 710	471 324	373 157	367 458	430 987	303 426	252 789	350 214	343 467	389 011	516 334	4 420 079

Bilaga 3b Särskilda program och stöd för arbetshandikappade, använda medel år 2005

													Tkr
Anslag 22:4	05-01	05-02	05-03	05-04	05-05	05-06	05-07	05-08	05-09	05-10	05-11	05-12	Summa
Arbetshjälpmedel, expertundersökning	3 526	3 383	3 670	4 581	4 500	4 850	5 041	2 280	4 302	4 575	5 033	6 545	52 286
Stöd personligt biträde	13 034	19 994	13 879	10 295	11 716	11 962	10 532	11 264	11 349	11 603	13 024	14 060	152 712
Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	2 106	2 532	2 800	2 858	2 701	2 308	2 019	1 455	1 700	1 506	2 617	2 571	27 173
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	506	434	1 492	915	614	1 212	627	831	330	534	1 015	1 166	9 676
Lönebidrag	394 689	475 944	566 507	463 290	545 887	529 419	473 878	593 977	543 818	527 980	604 469	567 641	6 287 499
Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd	8 418	10 045	12 007	10 669	10 751	11 992	10 849	11 296	10 749	11 633	11 349	12 487	132 245
Övrigt	0	55	-46	-15	3	1	14	0	0	3	19	-13	21
Summa	422279	512387	600309	492593	576172	561744	502960	621103	572248	557834	637526	604457	6 661 612

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter/Reports

- 2006:1** Zenou Yves, Olof Åslund & John Östh ”Hur viktig är närheten till jobb för chanserna på arbetsmarknaden?”
- 2006:2** Mörk Eva, Linus Lindqvist & Daniela Lundin ”Påverkar maxtaxan inom barnomsorgen hur mycket föräldrar arbetar?”
- 2006:3** Hägglund Pathric ”Anvisningseffekter” – finns dom? Resultat från tre arbetsmarknadspolitiska experiment”
- 2006:4** Hägglund Pathric ”A description of three randomised experiments in Swedish labour market policy”
- 2006:5** Forslund Anders & Oskar Nordström Skans “(Hur) hjälps ungdomar av arbetsmarknadspolitiska program för unga?”
- 2006:6** Johansson Per & Olof Åslund ”Arbetsplatsintroduktion för vissa invandrare – teori, praktik och effekter”
- 2006:7** Calleman Catharina ”Regleringen av arbetsmarknad och anställningsförhållanden för hushållstjänster”
- 2006:8** Nordström Skans Oskar, Per-Anders Edin & Bertil Holmlund ”Löneskillnader i svenskt näringsliv 1985–2000”
- 2006:9** Engström Per, Hesselius Patrik & Malin Persson ”Överutnyttjande i tillfällig föräldrapenning för vård av barn”
- 2006:10** Holmlund Bertil, Qian Liu & Oskar Nordström Skans ”Utbildning nu eller senare? Inkomsteffekter av uppskjuten högskoleutbildning”
- 2006:11** Sibbmark Kristina & Olof Åslund ”Vad för vem och hur gick den sen? En kartläggning av arbetsförmedlingarnas insatser för utrikes födda under 2005”
- 2006:12** Fredriksson Peter & Björn Öckert ”Är det bättre att börja skolan tidigare?”
- 2006:13** Sibbmark Kristina ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2005”

Working Papers

- 2006:1** Åslund Olof, John Östh & Yves Zenou “How important is access to jobs? Old question – improved answer”
- 2006:2** Hägglund Pathric “Are there pre-programme effects of Swedish active labour market policies? Evidence from three randomised experiments”
- 2006:3** Johansson Per “Using internal replication to establish a treatment effect”
- 2006:4** Edin Per-Anders & Jonas Lagerström “Blind dates: quasi-experimental evidence on discrimination”

- 2006:5** Öster Anna “Parental unemployment and children’s school performance”
- 2006:6** Forslund Anders & Oskar Nordström Skans “Swedish youth labour market policies revisited”
- 2006:7** Åslund Olof & Per Johansson “Virtues of SIN – effects of an immigrant workplace introduction program”
- 2006:8** Lalive Rafael “How do extended benefits affect unemployment duration? A regression discontinuity approach”
- 2006:9** Nordström Skans Oskar, Per-Anders Edin & Bertil Holmlund “Wage dispersion between and within plants: Sweden 1985–2000”
- 2006:10** Korkeamäki Ossi & Roope Uusitalo “Employment effects of a payroll-tax cut – evidence from a regional tax exemption experiment”
- 2006:11** Holmlund Bertil, Qian Liu & Oskar Nordström Skans “Mind the gap? Estimating the effects of postponing higher education”
- 2006:12** Fredriksson Peter & Björn Öckert “Is early learning really more productive? The effect of school starting age on school and labor market performance”
- 2006:13** Pekkarinen Tuomas, Sari Pekkala & Roope Uusitalo “Educational policy and intergenerational income mobility: evidence from the Finnish comprehensive school reform”

Dissertation Series

- 2006:1** Hägglund Pathric “Natural and classical experiments in Swedish labour market policy”
- 2006:2** Savvidou Eleni “Technology, human capital and labor demand”
- 2006:3** Söderström Martin “Evaluating institutional changes in education and wage policy”
- 2006:4** Lagerström Jonas “Discrimination, sickness absence, and labor market policy”